

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
 3-hasznos postai sor egyezett 20 fill.
 minden következőnél 16 fillés.

Kiállítás postai sora 46 fillés.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. ■
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, október 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Mezőssy vitája Tisza Istvánnal.
- Glattfelder püspök bevonulása.
- Amikor Tisza Aradon járt.
- Képek az aradi löversenyről.
- Városi élelmiszer kereskedés.
- A szombati löverseny.
- Az aradi primadonna távozása.
- Az aradi vértanu-templom.
- Nász a királyi családban.
- Harcias tanárgyűlés.
- Álhírek egy katonai afférról.

A püspök tanit.

Arad, október 21

Mióta Csanád püspöki székét elfoglalta, ma jött először Aradra Glattfelder Gyula. Eljött, hogy mint új püspök szokás szerint felszentelje a minoriták templomát és meglátogassa egyházmegyéjének egyik legnagyobb városát. Szorosan véve tehát ez a látogatás csak Arad katolikus társadalmának szól. De mindazok, akik ismerték az új egyházfő nemesen és előkelően gondolkozó egyéniségét, tudták előre, hogy Glattfelder aradi látogatása túllépi egy felekezeti érdeklődésének aránylag szűk körét és az egész város figyelmét osztatlanul magára vonja.

Igy is történt. Mikor a város küldöttsége ma délután az állomáson fogadta a csanádi püspököt, ő rövid beszéddel válaszolt az üdvözlésre. De ebben a rövid beszédben találunk néhány olyan sort, mely kikivánczolják a

rideg hírlapi tudósítás szűk keretéből és méltó arra, hogy nem egyszer, de százszor is szemük elé állítsuk azoknak, akik tanulhatnak e püspöki szövegektől.

„Biztosítom Önöket — mondotta többek közt Glattfelder — hogy Arad egész lakosságával szemben úgy érzek, mint ahogy az apostol érzett az egész világgal szemben különbség nélkül. Törekvésem az, hogy azokat az erkölcsi erőket, melyek a mi lelkünkben szunnyadoznak, melyek a mi meggyőződésünk tartalmát teszik, felszabadítva érvényesüléshez juttassam és hogy igazi nemes, szent erkölcsi versenyt fejtsünk ki mindannyian, bármely táborhoz tartozunk is.”

Ezekkel a szavakkal köszöntötte Aradot a csanádi püspök. És ezekből a szavakból valóban apostoli tanítás hangzik mindazok felé, akik eddig e város társadalmi életében megbolygatni igyekeztek a felekezetek békés együttélését és együttműködését. Nem érheti nagyobb erkölcsi csapás egy nagyváros társadalmi életét, mint az, ha talajába vetik a felekezeti szétvadász magvát. Arad társadalmából a szempontból is — mint más tekintetben is — mindig liberális felfogású volt és értékelni tudta annak a jelentőségét, ha a város egész társadalmában minden felekezete mint egy ember dolgozik az egész lakosság boldogulásáért, haladásáért. Nem kutatjuk most — nem is volna illő a

mai nap hangulatához — hogy kiket terhel a felelősség azért, hogy ezt a liberális felfogást az utóbbi időkben bizonyos oldalról bolygatni kezdték. De nem lehet tagadni, hogy mostanában szépséghibákat, foltokat kapott a felekezeti béke mindannyiunkat magába ölelő és megvédelmező szent palástja. Történtek olyan dolgok, elhangzottak olyan szavak, melyek talán tudatosan, talán csak ügyetlen és mértékét elvesztő túltuzgalomból alkalmasak voltak a felekezeti béke megzavarására, a város együttes társadalmi munkájának megbénítására. Kényes virág a felekezeti béke virága: gondosan kell ápolni minden időben, óvni kell a legkisebb kedvezőtlen szélről, megvédeni a hidegtől, mert elszárad, ha nem gondozzák, megfagy, ha éri a hideg. Nálunk az utóbbi időkben — kissé hanyagok voltak a virág kertészei és közelebbe engedtek olyanokat, akik rosszakarátu kézzel nyultak hozzá. Most eljött hozzánk a kertészek kertésze, az egyházmegye feje és hivatkozva az egyház legnagyobb tekintélyére, az apostolra, figyelemztet mindnyájunkat arra, hogy csak együttes erővel, minden felekezeti különbség félretételével fejthetjük ki a bennünk levő erkölcsi erőket. A püspök szava: szívelje meg mindenki, akihez szólt és elsősorban szíveljék meg azok, akik felelősek a múltak hibáiért és mulasztásaiért. Nem

Az álom.

Írta: Rudnyánszky Endre.

A kórházi orvos a halálfelelemnek és a kinoktól való szörnyű rettegésnek annyi kifejezését látja megannyi emberi arcon, hogy ebben a tekintetben még akkor sem éri többé meglepetés, ha éveken át teljesen nem is tompult el a kinok és gyötrelmek megszokott látványával szemben. Magam is kórházban töltöttem fiatal orvosi éveimet és így ezt tapasztalásból mondhatom. És elmordhatom azt is, hogy egyetlen egyszer pillantottam meg olyan arcot, amely kórházi tapasztalataim után is megriasztott.

A csöndes józsefvárosi ház, amelynek kapuján orvosi címtáblám fityegett, Hauptmüller Józsefé volt. Ez a szárazra aszott, hatvan éves kopasz emberke, ősi pesti német nevével sokkal hatalmasabb ur volt, semmint valaki gondolta volna. Számtalan háza, telke volt és a legszigorubb becsléssel 3-4 millióra rughatott a vagyona. Özvegy és gyermektelen volt; egész hadserege a rokonságnak leshette a halálát. Egyébiránt teljesen elütött a megszokott zsugoriak típusától. Költséges háztartást vitt, kincseket érő ritkaságokkal bebutorozott lakosztálya volt, automobilon járt és nem vetette meg az orfeumi szórakozásokat. Mindezt hallomásból tudtam, mert Hauptmüller ural nem beszéltem azon napig, amelyen ama meglepetésben részesített, hogy becsöngetett lakásomban.

Az ő arca volt az a riasztó, meglepő arc,

melyen a megdöbbenésnek, értelmetlen elámulásnak és ismeretlen kínok rettegésének képtelen vegyülékét láttam. Nincs szavam, amellyel csak megközelítő képet is adhatnék ennek a zavart, földült arcnak a színéről, vonásairól. A hamuszürke halványágnak, a vértelen méz színnek és a beteges sárgaságnak minden árnyalata egészséges és vidám arcszín lehetett az övéhez képest. Alig állt a lábán, úgy vezettem, támogattam be rendelő szobámba. Azt hittem, hogy leppargó betegségnek valami hirtelen rohama törte így össze. Csillapi ó italt töltöttem beléje, de csakhamar láttam, hogy megrettenése és rosszullete épen nem múló természetű. Színe, arckifejezése alig változott, midőn annyira összeszedte magát, hogy beszélni tudott.

— Nem vagyok beteg, doktor — mondotta kérdéseimre. — Legalább is nem hiszem, hogy testi bajom lenne.

Mereven bámult maga elé. Ajka remegett. Erőlködve kezdte beszélni. Szakgatottan, zavarosan törtek föl a mondatok ajkáról.

— Azt mondtam ugye, hogy nem vagyok beteg. Testi betegséget értettem alatta. Mert lelkileg...

Legyintett egyet a kezével és azután folytatta:

— Arra akarom kérni doktor, hallgassa végig, amit elmondok. Ne szakítson meg. Ez a dolog, ez az álom — mert egy álomról van szó, tudja — egy hét óta megfekszi, nyomja, bénítja az ayyamat. És azt hiszem, ha egyhuzamban el nem mondom, ki nem öntöm, ak-

kor egyáltalán nem tudom majd elmondani. Álmodtam. Ez még nem különös dolog, még akkor sem különös, hogy ha maga az álom a képtelen és különös képek sorozata. Hallottam és olva tam err l eleget. De most nem is annyira álmodtam, mint álomban éltem — azaz nem éltem, hiszen... Különbben mit magyarázatok, amikor épen öntől várom a magyarázatot, a megfejtést.

— Hat nappal ezelőtt történt az elő álom. Tudnia kell, hogy a kerepesi temetőben sirbóltom van. Két év előtt készült el. Szerettem a szépet, a művészt s azért nem kiméltam a pénzt. Márványból faragtattam az egész sirbótot. Olyan kis palota, hogy bátran mauzóleumnak nevezhetném. De ez a név végre is talán inkább a nemzeti nagyok és főurak nyugóhelyét illeti meg, vagy mi? Sürke márványlapok fedték kívül, kis kupoláján bronzszobor áll, belső falait freskók borítják. Közepén zöldes márványból faragott emelvény van, rajta két alabastromos szarkofág. Nem dicsekvéssel mondom, de mesteri munka, művészkezek munkája az utolsó faragásig és ecsetvonásig. Vannak emberek, akik ezt ostoba hiúságnak mondják, de én nem tudom miért ne nyugodhatnék olyan sirban és olyan pompában, aminő nekem tetszik.

Nos de nem erről akarok beszélni. Megjegyzem még, hogy boldogult feleségemet a múlt évben helyezték el a sirbóltban. Aranyveretű új acél koporsót csináltattam neki. Nem félek a haláltól, elkészítettem a koporsó párját is, jó lesz nekem. A készítésnél nem kimélték az aranyat. Minél többet viszek magammal a

olyan súlyosak ezek a hibák, hogy ne lehetne helyreütni azokat, de veszedelmesebbek lehetnek, ha nőni és terjedni engedik. Ettől függ a város társadalmi békéje, további következményeiben pedig a város fejlődése, lakosságának nyugalma és boldogulása. Köszönjük Csanád püspökének, hogy ezt mindjárt beköszöntőjében megmondotta azoknak, kik — úgy látszik — elfelejtették. Gyönyörű volt ez a tanítás, de még szebb lesz az, ha mire újból ellátogat hozzánk Glattfelder püspök, már nem lesz többé szükség az ő tanítására.

Különös indítvány. Budapestról jelentik: Egy ellenzéki könyvatos hirdása szerint Marostorda megye állandó választmánya ma foglalkozott Versec város ismert obstrukciós ellenes átiratával. A választmány a napokban megtartandó megyebizottsági gyűlésnek azt fogja javasolni, hogy az átirat felett térjen napirendre és azt helyezze az irattárba. Ugyancsak a könyvatos értesülései szerint az állandó bizottság indítványával szemben egy törvényhatósági bizottsági tag ellenindítványt fog a gyűlésen benyújtani. Az ellenindítvány azt kívánja, hogy a napirendre térés mellett az átiratot ne helyezték irattárba, hanem azt a gyűlésen egészék el s így fejezzék ki rosszallásukat Versec javaslata felett.

Belépés a munkapártba. Okolicsányi László, a függetlenségi pártnak ez a régi, érdemes harcosa, aki a koalíció alatt a delegációban mint a hadügyi albizottság előadója felette diszes és előkelő szerepet játszott, egy, a választóihoz intézett nyílt levélben ma bejelentette a *nemzeti munkapárt*hoz való csatlakozását. Okolicsányi nyílt levele egy közel száz oldalra terjedő nagyszabású tanulmány, melyben a szerző kiméretlen őszinteséggel adja elő, minő okok kényszerítették őt arra, hogy a függetlenségi jelszavak büvöréből a nemzeti munkapárt reális politikájára térjen át.

Mezőssy vitája Tisza Istvánnal.

— A képviselőház ülése. —

írásvári tudósítás

Budapest, október 21.

A Ház mai ülésén Mezőssy Béla mondott nagy beszédet a véderőjavaslat ellen. Beszédében csak röviden terjeszkedik ki a javaslat részleteire, mivel meggyőződése szerint abból úgy sem lesz törvény; hosszabban polemizált Tisza István gróf aradi beszédével s érdekesen nyilatkozott a házszabályrevízióról.

Náray Lajos elnök az ülés elején bejelentette, hogy a király szentesítette a háború szabályozásának gondozásáról Genfben kötött nemzetközi egyezmény beiktatását. Ezután egy oszlop kérvényt mutatott be, melyek közül hatra névszerinti szavazás lebonyolítása után a véderőjavaslat tárgyalására tért át a Ház.

Mezőssy Béla nem kíván foglalkozni a javaslat valamennyi rendelkezésével, mert nem szokása, hogy a haldokló országokon rugjon. (Derűtlenség.) Ez a javaslat pedig már az óriásiban van s a balsorsa elkerülhetetlen. Maga a miniszterelnök, aki a javaslatért teljes mértékben viseli a politikai felelősséget, meg sem kísérelte, hogy a javaslat védelmében sikra szálljon. Azok a békekísérletek, melyeket a Ház elnöke kezdeményezett, megmutatták, hogy az ellenzék készen áll bármikor tisztességes békét kötni. A pénzügyminiszter azt mondta, hogy nem fogja adóemeléssel eltéríteni az összeget, csak az ország természetesen jövedelem szaporulatából s mégis megcsavarta a fogyasztási adósrófolat. A fényesnek hirdatott jövő évi költségvetés az egész vonalon hátraszorítja a szociális és kulturális igényeket, hogy az improduktív kiadásokra annál többet költhessen. Mi lesz akkor ha a hadügyi költségek nagyobb hányadát fogják a költségvetésbe beállítani.

Foglalkozik Tisza aradi beszédével. Tisza lelkesedik a nagyhatalmi politikáért s külpolitikáknak ma valóban ez az iránya. De ennek a nagyhatalmi politikának nem szabad agresszívnek lennie s nem szabad annak gátolnia a magyar nemzet fejlődését és a nemzeti állam kiépítését. Már pedig 67 óta a hadsereg, a nagyhatalmi politika eszköze, ezt csinálja s csinálja ezt az alkotmányosságba bur-

kolódzó abszolútizmus segítségével, (Taps a baloldalon) s azoknak a politikusoknak a támogatásával, akik a hatalomért mindenre vállalkoznak. Ezt nem éppén Tiszára mondja mert hisz Tiszának is föl volt ájálva olyan áron a hatalom, mint Hidervártnak, de ő semmiképpen nem vállalkozott. (Tetszés és derűtlenség balról.) Annál inkább esodálja, hogy Tisza a véderőjavaslatra kimondotta a „muszáj”-t. Ez nagyon egyoldalú álláspont, mert a muszáj csak a nemzet számára állapítja meg, de a nemzeti jogok és érdekek védelmében a törvényhozás másik tényezője számára nem. Tisza azt mondja, hogy 67 óta a dinasztia és a magyar nemzet érdekei azonosak. Hát akkor miért nem engedik érvényesülni államiságunkat az egész vonalon? Miért késik még a kilencz program teljes végrehajtása is? Ha most megszavazzuk a véderőreformot, husz-harminc év is elmúlhatik, míg a kérdések rendezéséhez a katonai tényezők hozzájárulnak. Tisza a dualizmus erősödéséről beszél, holott egymás után tüntek el a hadvezetőség éléről azok a katonák, mint Pitreich, Schönai, akik a dualizmushoz hajáltak. Kiváló osztrák államférfiak és tudósok állanak az egységes birodalom követelésének alapján, akik úgy tekintik a dualizmust, hogy azt egy szerencsétlen pillanatban ajándékba kapta Magyarország. Ezek a különösen Bécs városában nyilatkozó tendenciák illetékes helyen sohasem találtak visszautasításra. Tisza számára vetette Apponyinak, Kossuthnak, Andrássynak és az egész volt koalíciónak, hogy az obstrukcióval szemben következteljenek. A szónok is hive olyan házszabályrevízióknak, mely lehetetlenné teszi, hogy 20-30 ember mindent fölborítson. De obstrukció és obstrukció között nagy a különbség. A horvát obstrukció ellen alkalmazott házszabályrevízió nem vonatkozatható a mai helyzetre. Olyan revízióhoz, mely az ellenzék békóba veri, soha nem fog hozzájárulni, mert a nemzet védelmében szüksége van az ellenzéknek teljes szabadságra. Házszabályrevízió csak a pártok meggyőzésével jöhet létre, de nem úgy, mint Tisza akarta, mert azzal szemben az egész ellenzék egy. Határozati javaslatot nyújt be a zászló- és jelvénykérdés rendezésére. (Zajos tetszés és taps. A szónokot számosan üdvözlök.)

Egy óra után az interpellációkra tért volna át a Ház, de az interpellálók a legközelebbi alkalomra halasztották beszédüket. Negyedket-tőkor vége volt az ülésnek.

halálba, annál kevesebbet hagyok itt. Tudja: az örökösöknek.

— Mondom ma hat napja van az első álomnak. Ezt a sirboltot láttam álomban. Nem tudom megmagyarázni, hogy milyen helyzetből láttam. Mintha a levegőben, valahol a semmiben lenne volna és onnan irózatossá válna néztem alá, de a távolság ellenére is úgy láttam mindent, mintha kezeimmel elérhetném. Valahol olvastam egyszer ezt a kifejezést: „időn és tereken kívül.” Nos hát így voltam én is: időn és tereken kívül. Alattam, előttem, vagy hogyan is mondjam, ott volt a szürke marvány sirbolt. De alig ismertem meg. A marványlapok töredezték, kopottak voltak, a bejáratához vezető lépcsősor fokai lecsorbultak, sőt az egyik fok fele teljesen hiányzott. A lépcsőfokok között és a sirbolt körül zöld fűcsomók, magas bojtorjánok virítottak. A bronzszobrot vastag platina lepte be. Az elhagyatottság nyomasztó érzése lengett e látványon. Közelen és távolabb többé-kevésbé töredezett sűrű sorok voltak. És mindenhol bokorra növekedett gaz, elvadult virágok és fű, fű, fű...

— Beakartam jutni a sirboltba. Különös álombeli állapotomban ez nem ütközött akadályba, bárha az ajtó nehéz bronzveretű díőfaajtó, zárva volt. Ólabenn vastag por borított el mindent. A sirbolt hat szögletű, azt még nem mondottam önnök. Két falmezőn vasrészecske kicsiny ablak van, a másik négyet freskók fedik. A négy nagy fali festményből csak egy volt éppén álomlátásomban. Kettőt a beszivárgott esővíz mart, mosott le, a harmadikból csak részletek maradtak, de a negyedik a bejáratnál szemben, amely a földmadást szimbolizálja épségben maradt és mosolygott ragyogó

színeivel, melyeket a por sem birt elhomályosítani. A mennyezet festményein is virultak a színek és a kitöredezett ablakokon beáradó napfény nehéz aranymécsesre sült, mely a boltozatról csüngött alá. Ez a mécses, most nincs a sirboltban, de álomban ott volt. Körülnéztem és láttam a sarokba állított arany karosgyertyatartókat, a szarkofágok közé helyezett aranyfeszületeket. Kincsek, arany és drágakövek csillogtak előm. Ennyi volt az első álom.

— Két nappal utóbb ismét láttam álomban, ezt a sirboltot. Szerettem volna körülnézni a városban is, mert úgy sejtettem, hogy hosszú esztendőkkal, talán évszázadokkal ezután következő időkben vagyok. De ezen különös állapotomban, amelynek természetellenes furaságát nem is tudom eléggé emlegetni, nem tudtam elmozdítani sirboltom közeléből. Mintha odalettem volna bilitéselve. Különös álom volt ez, doktor, idáig még csak különös. De a harmadik álom, amely ma éjszaka köszöntött reám, nem csak különös, hanem vad és iszonyatos volt.

— Amily tehetetlenül bolyongtam testelen léttel az álombeli sirbolt körül, ép oly ridőgen ragaszkodtak álomlátásaim is ehhez a helyhez. Ma éjjel ismét ott voltam. Erősen, meglepő intenzivitással tudtam, hogy évszázadnál hosszabb idő mult el halálom óta. Nem mondhatom meg önnök, miből és hogyan tudtam ezt, de álombeli fölfedezése ennek a tudatnak erősebb volt minden mostani, eleven gondolatomnál. Tudtam, hogy az a valami, az a porladó testhévely, amely a pusztuló sirboltban pihen, az enyém, az voltam én és tudtam, hogy természetfölötti helyzetem, időn és tereken

kívül álló anyagtalán lényem része, hozzátartozója ennek a porladó testnek.

— Mióta az álomból fölriadtam, gondolkodom rajta, de akkor, az álomban csak villámgyors és megrögződő gondolat volt ez. Figyelemem és gondolkodásomat más valami, színjátékszerű események sorozata kötötte le. Mint előző két álomban, a harmadik álomdásnak kezdetén is üres volt a temető. Nemcsak üres, de oly elhagyatott, mint ahol évtizedek óta nem fordul meg ember. Sem közeli, sem távoli élet zaját nem hallottam.

— Ezuttal azonban megszokadt a halálos csönd. Rejtélyes mozgást, egyenletes és mégis zürzavaros hangok egymásutánját észleltem. Megnevezhetetlen rettegéssel vártam. Lelkem, ha ugyan a lélek volt az a rettegő, lekötött, lét és anyag nélküli való valami, vergődött, a megsejtés félelmével remegett. Emberi hangok és gépszervezetek csatogásai mind közelebről hangzottak föl. Ismét önkéntelen meggyőző erővel átvillanó tudatom támadt: itt a közelben harc, az új idők embereinek valamilyen összeütközése folyik le. A zaj lassan elhalt és újból beült a csönd. A várakozás csenye, melyben figyelő lelke szakadatlanul remegett.

— Ekkor hirtelen és rohanó gyorsasággal kis embercsoport tűnt föl a temető bokát verő fütengerében. Huszan, harmincan lehettek. Fürgőn mozogtak ide-oda a sűrű omladékok utvesztőjében. Helyel-közzel megálltak, szétozoltak, valamivel bibelődtek lehajolva, majd újból összecsoportosultak. Messze voltak még és mindegyre eltűntek a fák és bokrok sűrűjében. Egyszerre egyikük kinyújtott karral az én sirboltom felé mutatott. Szapora léptekkel

Glattfelder püspök bevonulása.

— Az első beszéd Aradon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21

Arad vendégeként látja Glattfelder Gyula dr. esanádi püspököt. Ez a város az, amely külsőségekben nem igen szokta megmutatni az erejét. A hétköznap arculatán semminemű nagy esemény nem okoz változást és az idegen talán észre sem vette, hogy ma délután az új főpásztor tartotta bevonulását a hívei közé. Aradnak nincsenek ünneplő tömegei, amelyek az utcákat ellepik. De ez azért nem a hidegség, a cinizmus jele. Ez csak azt jelenti, hogy az aradiaknak a külső formák iránt nincs érzékük, mert nem nevelődtek reá a statisztika szerepre. Erre a népet szoktatni és nevelni kell.

Ha az utcákról hiányzott is az ünnepi zaj, azért a püspök fogadtatása, nemes és egyszerű keretek közt, meleg és méltóságos volt. Múltó az új főpap kiváló egyéniségéhez, amely kizárja a sablont és az elkoptatott, elbasznált külsőségeket. Glattfelder első szavai már megnyerték részére az aradiak szívét, mert eltalálta a polgármester üdvözlő beszédére mondott válaszában azt a hangot, melyet a püspök eddigi tettei és nyilatkozatai után az aradiak vártak és jóleső örömmel hallottak. Ezekben a szavakban úgy nyilatkozott meg, aminőnek elképzelték őt a hívei. A fiatal kor erejétől duzzadó, nagy intelligenciájú, okos, emelkedett szempontokból látó és ítélő, apostoli küldetését érző és bátran hirdető lelkipásztornak.

A fogadtatás.

A püspök megérkezése előtt már félórával előbb kezdett gyülekezni a közönség a vasúti indóház előtti téren, ahol a rendet Sarlot Domokos főkapitány parancsnoksága alatt Vida Vilmos rendőrfelügyelő nagyobb csapat gyalogos rendőrral tartotta fenn.

A vasúthoz vezető utvonalon a házak lobogódiszt öltöttek és maga az indóház is egy kissé külsőt cserélt az ünnepies alkalomra. Az érkező utasok részére fenntartott kijáratot végig perzsa-

szőnyegek borították és a városi kertészet délszaki növényekkel, babérfákkal, ciprusokkal és pálmákkal takarta el a kopott falakat.

A kijáraton át csak a küldöttségek közlekedhettek.

Fél négy órakor érkezett meg a törvényhatóság képviselője Varjassy Lajos polgármester vezetésével. A város fogatain érkezők között ott voltak: Kádas Kálmán, Lócs Rezső, Vannay Gyula, Kovács Vince, Virág Lajos, Nachtnebel Ödön, Nesnera Aladár, Mülek Lajos dr., Fetter Géza, Kabdebó János dr., Steiner Ferenc, Homonnai Nándor, Maresch Gyula, Hoffmann Antal, Kosztka Emil, Blaskovits Antal, Odray Antal, Schwarz Zsiga és még mások. A vármegye részéről Dálnoki Nagy Lajos, Schill József, Toldt Orbán jelentek meg. Nagyszámu küldöttséggel képviseltette magát a katolikus kör Szathmáry Gyula és Róka József vezetésével. A minorita rendet Lakatos Ottó dr. rendfőnök képviselte, aki a város küldötteivel érkezett meg.

A Temesvár felől érkező, főpapot hozó személyvonat késés nélkül pontosan 3 óra 56 perckor futott be a pályaudvarra. Mikor Szemere állomásfőnök a vonat érkezését jelentette, a várakozók a Perron elejére vonultak és az egyik első osztályú kocsiból kiszálló püspököt éljenzéssel üdvözlötték.

(A polgármester üdvözlése.)

A vonat ajtója előtt Szemere állomásfőnökkel fogt kezét és váltott néhány szót, majd a várakozók által alkotott félkörbe lépve fogadta Varjassy polgármester következő üdvözlő szavait:

Méltóságos Püspök ur! Aradváros közönsége nevében mély tisztelettel, igaz nagyrabecsüléssel üdvözlöm Méltóságodat. Tudjuk, meg vagyunk győződve, hogy méltóságodnak Aradon való tartózkodása nemcsak a hitélet és vallásosság emelésére, de a több felekezeti városi lakosság között mindig fennállott kölcsönös egyetértés és türelmesség megszilárdítására fog vezetni. Isten hozta, isten éltesse Méltóságodat!

(A püspök válasza.)

A püspök az üdvözlő szavakra adott válaszával azonnal bebizonyította, hogy mestere a szónak. Közvetlen és póz nélküli volt az elő-

adása és egészen más valami, mint mikor a templomi szószékben áll és híveihez szól. A hangja erős és érces, kellemes csengésű, de ahol hangsúlyoz, ott ha kell, dörgő is.

Igy szólott a főpap:

— Nagyságos Polgármester ur! Mélyen tisztelt uraim! Ha az ember történelmi talajra lép, az mindig felemelő érzés, — és felemelő érzés főleg annak, aki állásánál fogva hivatta van az ország életének irányítására némileg befolyjni. Ezzel a felemelő érzéssel lépek tehát Arad talajára, mely történelmi talaj, szent föld, amelyen évszázadokon keresztül hazánk igen nevezetes eseményei folytak le, amelyet ennek a hazának nagyjai és hazafiúi érzés által megszentelt kiválóságai verítékükkel, vérével egyaránt öntöztek. Ebben a veritékes és véres munkában az az etikai nagy érték jut kifejezésre, amely ennek az országnak a törekvéseit mindig jellemezte és amely etikai értékkel szemben ha valaki, akkor a pap és a főpap kell, hogy elismeréssel legyen és szimpáciával viseltessék. Mivel ennek a városnak egész lakossága át van hatva azoktól a nemes ideáloktól, melyek évszázadokon át itt a magyar történelemnek fejlődésében szerepeltek, ezért én ennek a városnak a lakosságát már eddig is a szívembe zártam, elfogulatlan őszinteséggel. És biztosítom, megígérem, hogy Arad egész lakosságával szemben úgy érzek, mint az apostol érez, mint ahogy az apostol érzett az egész világ lakosságával különbség nélkül. Törekvésem az, hogy azokat az erkölcsi erőket, melyek a mi lelkünkben szunnyadoznak, melyek a mi meggyőződésünk tartalmát teszik, ezeket felszabadítva érvényesüléshez juttassam és hogy igazi, nemes, szent, erős erkölcsi versenyt fejtsünk ki mindannyian bármely táborba is tartozunk, akik azért küzdünk, hogy az emberiséget előbbre vigyük, az országot fel-emeljük, a polgárság számára az erkölcsi tökéletesbülést biztosítsuk. Ez az én egész főpásztori programom és aradi működésemmel is alap gondolata. És hogy ezzel a gondolattal és ezzel a törekvésemmel szemben az urak ily szívesen előlegezték a bizalmat és szeretetet, hálával vagyok eltelve. Köszönöm és biztosí-

siáltak mindannyian arra felé. A távolság fogott és alakjuk kivethető lett.

— A mai átlagembernél alacsonyabbak voltak, szőrtelen sárga arcuk és ferde szemük kínai fajra vallott. Kétségtelenül kínaiak voltak, lehetetlen volt őket fel nem ismerni, bárha az esztendők forgataga öltönyüket és hajviseletüket, sőt részben arcjellegüket is lekoptatta. Valamennyi egyforma kékes árnyalatú igen szennyes és szakadozott öltözetet viselt. Fejük fődetlen volt, sörteszerű, ritkás fekete ha uk tuskésen meredt föl. Többékevésbé megtömtött törzsük volt átvette vállukon. Kezükből rövid, vaskos csövet forgattak, melynek rendeltetésével nem voltam tisztában. Zajosan beszéltek és mindegyre a sírboltra mutogattak. Még mielőtt egészen elértek volna odáig, megláttam valamit, ami újabb világosságot gyújtott bennem. A kis embercsoport legtöbb tagján vérfoltok borították a ruhákat. Nehány sörtes koponyán is véres foltok, sebhelyek látszóttak. Valóban harc és pedig véres harc folyhatott le a közelben. Ezek az emberek pedig győztes had zsákmányoló martalócok, akik az elhagyott temetőre vetették magukat vandál kapzsisággal.

— Láttam, hallottam őket épuj, talán még jobban, mint most önt, doktor. Nem, ma élő, korombeli ember s nem vésődhetik be oly élelken emlékezetembe, mint ezek az álmódott eleven ördögök. Nyers torokhangjukon kiáltozva rohantak föl a töredezett lépcső fokokon a sírbolthoz. Az érces hangot adó barnás csövekkel megdöngették a márványlapokat. Egyikük, akinek mellére zöld posztóból kivágott háromszög volt varrva, az ajtóra mutatott. Úgy látszik, ez volt a vezetőjük, mert parancsának

vakon engedelmesskedtek. Nehány cső az ajtóra szegeződött, mely erre halvány füsttel kioldott az épület közepéből. Bronzveretei, vastag, szunak, iúőnek ellentállott fája szempillantás alatt eltűnt, elpárolgott. A kínaiak berontottak a sírbolthoz.

— Doktor, örület, higgye el, örület volt nézni, végignézni ami ezután történt. Békés, mulató kedvű városi ember vagyok. Egész életemben derűsen fogtam föl az eseményeket. Sem testi, sem lelki életemben nem találok olyan mozzanatot, amely ezt a szörnyeteg, valónál valóbb álmot sugallhatta volna. Sirok kifosztását, a feleségem sírjának és az enyémeinek undok, barbár kirablását látom! Úgy látam az életemet, üdvösségemet teszem arra doktor, hogy ez megtörtént, hogy ez így fog megtörténni! örület, örület!

Láhegett és hörgött a felindulástól, arca pedig gyötrelmesen eltorzult. Aggódva igyekeztem lecsillapítani.

— De hiszen csak álom volt — mondotam neki.

— Álom! Doktor ön épuj tudja, mint én, hogy álom és álom között van különbség! Az én álmom a valóság, az előre megálmodott jövővé valóság volt! Sebesen, örült kavardásban történt minden. Az egyik kínai leszakította a mennyezetről csüngő aranylámpát, mások a karos gyertyatartókat ragadták meg. Vezetőjük, a zöld háromszöges a szarkofágokra mutatott kurta parancsszóval. Emberei ide-oda futkostak a sírbolt szobájában. Nemez cipők hajlott vonalai mindenhol meglátszóttak a porban. Megtörtént a szörnyűség. A mindent elemészto csövek hatása alatt rés nyílt az egyik művész alabástrom szarkofágon, majd a másikon is.

Leszakgatták az előtűnt rozsdamarta koporsók feketére vált súlyos, tömör aranydíszeit. A bürzsákok már duzzadtak, de az izzadó, lármás kínai martalócok még keveselték a zsákmányt. Órloji számszámaikkal föl szakgatták a koporsókat.

— Ott voltunk a fosztogatók előtt: a feleségem és én. A leolmozott koporsókban bebalzsamozva barnára aszott a két holttest. Borzalmas, kellemetlen látvány volt. Érti ön a dolgot: a magam holttestét láttam. Önmagamot láttam évtizedes hullának, csontokra tapadt barna bőrcsomónak. Csunya dolog volt. Nem sokáig nézhettem. A kínaiak nem érzélegtek sokat. Szörnyű, vad, percek következtek. Örömrivalgással vetették magukat a testeinken csillogó ékszerekre. Fúj, doktor, szörnyűség volt! Szakgatták, tépték a feleségem holttestét elborító ékszereket. Nehéz briliántos fülbevalóit úgy rántották ki aszott füléből, hogy a bőr, a balzsamozott, száraz, rettenetes bőr kiszakadt. Aztán nekem estek. Gyűrűket, láncokat, órákat tépték le halott énemről. Lelkem sikongatni szeretett volna, elriasztani, szétzavarni a föltermes hordát.

— Nem tudtam segíteni. A kínok kínját éltem vagy álmodtam végig. Láttam és türtem, mint ráncigálnak ki a koporsóból a poros padozatra, mint tömik bőrszákjaikat a kincsekkel. Halott fejem pihenőjét, egy kék bársony vánkost, fölhasították és megtalálták benne drágakő gyöjteményemet. És tudja meg doktor, hogy ez a vánkoss, ez a kögyüjtemény meg van és megvan az a szándékom is, hogy ezt síromba elvigyem! Mikor már nem volt mit rabolni, kivonultak és eltűntek a temető fái között. Távollab más sírokat fosztogattak

tom a nemes város közönségét, hogy ezt a há-
lát nemcsak érezni, de minden adandó alka-
lommal kifejezésre is juttatni szent kötelessé-
gemnek tartom.

A bevonulás.

A lelkesedéssel fogadott szavak elhang-
zása után a megjelentek közül többekkel kezét
fogott, majd pedig az utcán várakozó fogato-
kon elhelyezkedve, megindult a város felé a
püspök és kísérete. Varjassy polgármester ko-
csijában helyet foglaló főpapot mindenütt tisz-
teletteljesen üdvözölték.

Az Andrassy téren felállított tanuló ifju-
ság és nagyobb közönség sorfala között ha-
rangzúgással fogadtatva vonult a Szenthárom-
ság szobor előtt felállított sátorhoz a püspök.
Itt már a minoritarend tagjai várták és a rend
nevében Lakatos dr. rendfőnök üdvözölte né-
hány meleg szóval.

Félöt órakor a püspök átöltözött az isten-
tisztelethez és csakhamar bevonult a papság
kíséretében a gyönyörűen díszített templomi
bejáraton át a templomba, mely csakhamar
megtelt hívekkel.

A főbejárónak első öt padsorát a jobb és
baloldalon a törvényhatóság küldötteinek tar-
tották fenn, míg a bejárat előtti oldalakon a
női kongregációk és oltáregyesület tagjai he-
lyezkedtek el. A katolikus egyesületek vala-
mennyien zászlóikkal vonultak fel.

Az egyházi énekar *Mittelmüller* József
karnagy vezetésével *Grabner* József gyönyörű
szerzeményét az *Ecce sacerdos magnus*-t into-
nálta és az *Jorgona* fenséges hangjai mellett
bevonuló püspököt a közönség felállással fo-
gadta.

Az első prédikáció.

A főoltárhoz vonulva azonnal megkezdte
az istentiszteletet, majd áldást osztott és a mai
nap legkimagaslóbb momentumát alkotó pré-
dikációt mondotta el, amelyben apostoli kül-
detésével, püspöki feladatairól és jövetele-
nek céljáról szólott a következőképen híveihez:

— Kedves hűveim! A hit parancsolatát
követem, amikor idejöttem közétek; az Urnak
rendelkezése valósul meg, amely az apostolok-

nak úgy szólott: menjetek el és az Ur szellemét
hordozzátok körül, amely szellem az Istennek
tetsző jóságának és szeretetnek szelleme, amely
szellem az Urnak tetsző életet hirdeti. Azért
jöttem, hogy meghonosítsam lelketekben ezt az
életet, amely nem olyan máról holnapra fejlődő
élet, mint amelyet az emberek nagy része foly-
tat, hanem amely élet az isteni gondolat, az
isteni tökéletesség megvalósítására irányul,
amely előre tör és a me nemesülésben nem is-
mer határt. Nemesak azért járt az apostol,
hogy a hűvek szeretettel nyújtsák feléje kezé-
ket, nem azért kell utra Szent Pál, hogy min-
denütt, ahol vannak, akik Krisztus tanait hi-
szik, örömmel jöjjenek eléje, azért, hogy a
Krisztus apostola megjelent közütek, nem azt
hirdeti Szent Pálnak a szava, mely az ő után
szület nélkül kísérté. Szent Pál szava az:
„azért járok, azért tanítok, azért buzdítok, azért
fáradozom, hogy élet legyen és ne csak köz-
nap élet, ne csak közönséges gondolkodás, ne
csak a mindennapi érték szerint élő emberek
élete, hanem bensőséges, Istenhez vezető élet.”

— Kedves hűveim! Ez volt az apostolnak
mondata, ez volt Szent Pálnak vágya és ez
kell, hogy az apostol minden utódjának gon-
dolata legyen, hogy minden püspöknek ez le-
gyen az ideálja. Nem szabad neki azért otthon
maradnia, nem szabad megelégednie csak az-
zal, hogy hivatala kötelességeit otthon hűven
és pontosan teljesítse. A lélek, a szentlélek, az
hat ki reá, a szentlélek ragad meg beünket,
a szentlélek kivisz a világba és azt mondja a
püspöknek: „Te úgy állsz most egy világnak a
közepén, mint Szent Pál állott valamikor, eredj
ki a világba, mert meg kell hogy magyarázd
az embereknek, hogy az evangélium szép, hogy
a kereszténység az nem valami gyűlöletes, ha-
nem, hogy a kereszténység valami örömteli,
meg kell hogy magyarázd és meg kell győzda vilá-
got arról, hogy az egyház, amelyet én az Ur
alapítottam és amelyet az apostolok építettek,
szentek emeltek, angyalok betetőztek, hogy ez
az egyház ez nemcsak évezredek előtt nyújtott
az embereknek boldogságot, hanem ég és föld
elmulik, de az élet igazsága, a Krisztusnak
igazsága el nem mulik, égnek és földnek min-
den hatalma összeomlik, de a Krisztusnak ha-
talma győzhetetlen, az ellenséges pokolnak ha-
talmi, a pokolnak ereje nem fogja legyőzni.”
Így szól a püspöknek az Ur szövege: „menj ki
a világba, győzd meg az embert, hogy az egy-
ház évezredekkel Krisztus tanai után győzi
meg az embert arról, hogy a kereszténység az
szép, nemcsak akkor, mikor az embert, mint
rabszolgát élt, de a szabadság idejében is.

Győzd meg a világot arról, hogy a Krisztusi
tan, Krisztusnak szelleme még ma is meg-
szenteli és hogy az egyháznak utai: áldás,
béke és öröm.”

— Kedves hűveim! Ez viszi ki az egyház
embereit, ez tanít engem, ez a gondolat nem
engedi meg, hogy csak otthon maradjak és
otthon szolgáljak. Az Urnak szava ma így
szólt hozzám: „Ezt az egész egyházmegyét,
ezt neked adom, hogy itt mint pásztor légy,
hogy itt javíts, hogy itt megments, hogy itt
felelélj.” Kedves hűveim, az Urnak ez a szava
és szent parancsa, ez hozott ma a Ti körötökbe.
Most, hogy itt előtetek megjelentem, mit erő-
sitsek, mit javítsak, mint azt, hogy Krisztus-
nak mindig hűve maradjatok. Múltak az idők,
eltörpülnek a történelem századai, keresnek az
emberek új szellemi terményeket és állítanak
fel új törvényeket, de ezek a törvények a rom-
landósággal nem dacolnak. Múltak a századok,
kedves hűveim és azt hiszik az emberek, hogy
ma talán nagyobb okosságok nagyobb boldog-
ságot tudnak nekik nyújtani, mint amint
nyújtott nekik Krisztus. Nézzetek szét a világ-
ban kedves hűveim, láttok e több örömet, több
nemességet, több önfeláldozást, mint amint lá-
tunk akkor, mikor Krisztus tanait az egész vi-
lág készségesen követte. Nem kell azt nekem
erősítenem, hogy nincs a világnak több békéje,
hanem ellenkezőleg több a harca, nem kell azt
nekem nagyon bizonyítgatnom, hogy az apos-
tolok, kik megadták a lelki békét, sokkal na-
gyobb ajándékot hordoztak körül, mint hordoz
az az embertömeg, amely azt mondja: „nem
kell nekünk Ur, nem kell nekünk törvény,
Krisztus, Isten.” — Ezek boldogságot nyer-
nek-e ebben? Nem nyernek boldogságot. Mert
higyjétek el, azok a keresztények, akik Krisz-
tusért az életüket oda tudták adni, azok az
első keresztények boldogok voltak akkor, mi-
kor a vérük kiomlott, mikor a keresztre feszí-
tették őket, boldogabbak, mint azok az embe-
rek, akik a lelkükből kitépik az evangéliumot.
Higyjétek el boldogabb volt ennél az a világ,
melyben gondolat és vágy Krisztus tana volt,
boldogabb volt Krisztus törvényeivel és általa
nyerte meg azt a békét, megelégedést és derűt,
amely a Krisztus korát jellemzi. Gazdagabb az
a világ, mely Krisztust meghallgatta. Mutat-
hatnak nekem fényes palotát, megcsodálom és
megbecsülöm alkotóját, mutathatnak nekem
pompát és drágaságot, elismerem, hogy meg-
érdemli a becsülést az a bölcs, aki ezeket öss-
zehordta és mutathatnak nekem nagy váro-
sokat és az emberek gyűjtötte óriás kincseket,
csodálom a sikert, amelyet munkájával aratott.

rikoltozó ujjongással. Én pedig ott gyászoltam,
ott jajongtam anyagi lét és anyagi hang nél-
kül beszennyezett, kiforgatott és kiraboltt ha-
lott testem fölött.

Elhallgatott. Várakoztam néhány pillana-
tig, aztán megkérdeztem:

— És azután?

— Azután? Főébredtem. Vége volt min-
dennek. Ébredésem óta mostanig töprengtem.
Orultt vagyok-e, lázalmot láttam-e csupán, vagy
igazán a jövőbe vettem pillantást? Én ezt az
utóbbi hiszem. És mit hisz ön, doktor?

Iparkodtam megnyugtanni. Beszéltem neki
az álmok hiábavalóságáról. Az álmodásban
megbénult agy képzetzavarát fejtegettem neki.

— De ha mindez álom, úgy én örültt va-
gyok — kiáltott föl. — Képtelen álmodom ké-
ptelen embereit jobban élőnek érzem, mint önt,
vagy akár magamat. Hisz ez az örület, a meg-
őrülés!

— Nos tegyük föl, hogy valóságot látott
álmodásban! — mondottam hirtelen egy eszmétől
megkapva. — Mójában áll még ezt az eljöv-
endő valóságot megváltoztatni. Ön megál-
modta, hogy ma már készen álló sirtoltját
földüljék valaminő barbárok.

— Kínaiak — szólott ő. — Kínai invázió.
Azt hiszem, jól gondolom, hogy a mongolok,
törökök betörései, vagy még regebbi hun, gót
népvándorlások módjára kínaiak súprik végig
seregeikkel a kontinenst.

— Lehet. De nézzük tovább az ön esetét.
A dolog igen egyszerű. Építtessen egy más
kriptát, ne vigyen abba magával kincseket és
ékszereket; ezzel teljesen lehetlenné teszi,
hogy az álmodott események bekövetkezzenek.
Ön nem fog a szürke márványos sirtoltban

nyugodni és nem lesznek drágaságai, melyek-
ből álombéli kínai ismerősei kifosszák.

Magamban pedig valóban örültem tartot-
tam a szegény embert és ép ezért rögeszméjé-
hez alkalmaztam a kijózanítás módját is. Ter-
vem bevált. Kapva-kapott azon, amit mondot-
tam. Forrón hálalkodott eszmémért.

— Igaza van önnek, doktor. Ki fogom
játszani a jövőt. Megcsalam az események sor-
rendjét. Leromboltatom a sirtoltot és kidobá-
lom az ékszereket és aranytárgyakat.

Még ma is előttem van megkönnyebbült,
ravaszkodó, diadalmas mosolya, mellyel szo-
bátomat elhagyta. Tanácsomért bőkezűen megju-
talmazott, de hasznát nem vette.

Lázás izgalmaiban azon kezdte, hogy két
lakatoslegénygel kiment a sirtolthoz. A legé-
nyekre reáparancsolt, nyissák fel a felesége
koporsóját, verjék le arról az arany cifrasa-
gokat, ő majd leszedi a holttestről az éksze-
reket. Persze az egyik munkás rendőrért szá-
ladt suttogásban és Hauptmüller tébolydába
került. Kisütötték, hogy elmebajos. Minél job-
ban magyarázta csodálatos és borzalmas álmát,
annál erősebben hittek örültségében. Midőn a
történeteknek hírét vettem, magam is csak
megerősítettnek láttam véleményemet. Ma
azonban, megvallom, kételkedem.

A szerencsétlen ember hamarosan befe-
jezte életét az elmebetegintézetben. Néhány
hónappal utóbb meghalt. Megtalálták végren-
deletét. A kegyeletes rokonság, mely várati-
anul gyorsan jutott az örökséghez, hűven teljesítette
az évekkal előbb kelt végrendelet kívánságait.
Érdeklődtem a temetése iránt és így tudom a
legaprólékosabb részleteket is. Tudom, hogy
Hauptmüller József ott nyugszik a szürke már-

ványos, belül freskókkal kifestett sirtoltban.
Alabastrom szarkofágban, súlyos aranyve-
retű acélkoporsóban, bebalzsamozva, olmozás-
sal elzárva. Halott feje kék bársony párnán
nyugszik, amelyről csak én tudom, hogy száz-
ezret érő drágaköveket őriz lószőrjében. Ujjai
nehéz gyűrűkkel vannak tele, mellét tömör
aranyláncok nyomják és értékes aranyórák.
Mellette kincset erő ékszerekkel cicomázva
fekszik a felesége. A szarkofágok fölött arany-
ból készült remek művű mécses ég és halottak
napján előhózzák a szögletbe állított karos
aranygyertyatartókat, amelyekben ilyenkor illa-
tos viaszgyertyák égnek . . .

Ott pihennek ők ketten, úgy mint az álom
megjósolta. És a remegő, megzaklatott lélek
várja az esztendőpillanatok, az évtizedpercek
suhanását és a kínai halottfoszogatók megérke-
zését . . . Minden bekövetkezett, amit az álom-
tól megriasztott ember hasztalanul akart meg-
előzni . . . Vajjon kimeri mondani, hogy száz-
kétszáz, vagy hány esztendő múlva nem érke-
nek-e meg valóban, kerülhetlenül végzettszerűen
a kínaiak kékes ruháiban a számukra rendelt-
tetett kincseket kirabolni . . .

Én nem merem azt mondani, hogy nem
hiszem . . . Erzem, hogy vannak rejtélyek, tit-
kok és rejtelmek a mindenségben, amelyekre
néha véletlenül és egy pillanatra reápillanthat
egy kiválasztott lélek . . .

Mit tegyek, mit tehetek? Elmondjam mind-
ezt az embereknek, föl hívjam őket arra, hogy
álljuk utját a megáldott sirtoltjának? Bo-
londnak néznének engem is. Hallgatok. A vég-
zet pedig jön, jön . . .

De kedves hiveim, nézzünk azon gazdagok lelkébe, nézzünk ezeknek a duslakodó embereknek a szívébe, nézzünk azok mögé a márványfalak mögé és selyem tapéták mögé, amelyekhez az ember azt hinné, hogy hozzásegődött az öröm és béke. Kedves hiveim, kevesebb lesz gazdagabb, kevesebb békét találunk azon falak megett, mint azokban a szívekben, amelyek Krisztust követik, és ha elémlép egy koldus, amelynek tagjait rongyok takarják, de ezen reszkető tagok alól kialsillámlik a hitnek fensége, egy krisztusi gondolatnak és léleknek tudata, gazdagsága, — kedves hiveim többet ér ez, nagyobb gazdagság ez, mint a selyem és bársony, mert az evangélium gazdagsága, az isteni gondolat gazdagsága fel nem mérhető és többet ér a világnak minden kincsénél. Ezt szeretném hirdetni nektek, kedves aradi hiveim, ezt szeretném szívetekbe oltani, arról szeretnék benneteket meggyőzni, hogy több békeség, több öröm, több gazdagság kínálkozik Krisztusnak táborában, mint azok táborában, akik szívből az Istent kitépik. Mi teszi azt a gazdagságot, ezt a békét kedves hiveim? Teszi az, hogy Krisztus közelében nem hangzott el szó, amely nem tökéletesítene, az evangélium szellemében ninosenek olyan lelkek, amelyek beletörődnek abba, hogy köznapit éljenek, mert az evangélium szelleme, a krisztusi gondolat folyton szünet nélkül előre tör, szünet nélkül tökéletesedik, szünet nélkül feljebb akar emelkedni, mert az a cél, amely után vágyakozik nem törpe, véges cél, az a cél az Istennek fensége, szépsége.

— Nézzétek kedves hiveim, október havában vagyunk most, ennek a templomnak falai az eddigi ájtatosságok folyamán is hangosak voltak attól a vágytól, mely a lelket új irányban emeli. Sok ember gúnyoódik azon, mikor a katolikus ember kezébe veszi az olvasót és pörgeti azt és nem érti mi ez. Valami imádkozó gépről regél, mert az ő szeme előtt nem áll valami tökéletesebb, valami szebb és nemesebb, csak azt látja, hogy pörgeti az olvasót és morzsolja azt, de nincs ebben nemesség.

— Kedves hiveim ez a mindennapi egyszerű ájtatosság mit tár elénk? Elénk tárja a tökéletesség útjait, a szünet nélkül tökéletesedő ember vágyát, elénk vezet egy ideális nőt, elénk vezeti az Istennek anyját. Szavam tehát, amely újra és újra visszatér lelkembe és az az érzés, amely szól, amely készlet és amely parancsolta nekem, hogy ide jöjjetek közéték és mindaz ami engem puspökké, apostollá tesz, kedves hiveim: szeressétek az egyházat, szeressétek a kereszténységet. Higgyétek el, hogy ez az egyház, ez a kereszténység az embert felemeli, az embert megmészesíti, lelkét megszépíti. És ki nem akarna tökéletesedni, ki nem akarna szép lelket hordezni, ki nem akarna szívet megmészesíteni, felmagasztosítani? Ki az, aki ezt nem akarná; ugy-e senki? Az a mi szívünk parancsolata, hogy akarunk tökéletesedni, épen a kereszténység, az egyháznak tökéletes tanaival. Ezt hirdetem és nem szünöm meg hirdetni kedves aradi hiveim; ti is, ti is szeressétek a kereszténységet, szeressétek az egyháznak intézményeit és ha van egy hely, ahol Isten képét imádhajátok, ha van egy hely, ahol Istennek áldozatotokat bemutatjátok, ne engedjétek, ne tőrjétek, hogy a ti lelketek egy köznapit gondolat, az életnek mindennapisága elfonnyassza. Viruló, élő, fejlődő, boldogságra törő legyen a ti lelketek. Ez az én első apostoli szózatom hozzátok, ez az én püspöki kötelességemnek első teljesítése ebben a szép városban és ennek a célnak megvalósítását fogja szolgálni az az áldás, amelyet most ismét rátok adok, hogy felderüljön az a nap, amelyen Arad társadalmának életében is teljesen jöghoz jut a keresztény katolikus hűség, mélységes, boldogító krisztusi szellem. Amen.

Szerenád.

Az aradi 33. gyalogezred zenekara Zelner Sárdor karnagy vezetésével este hét óra felé szerenádot adott a püspöknek. Néhány szép ária precíz eljátszása közben jól sikerült tűzijáték gyönyörködtette a nagyszámban összegyűlt közönséget. A tűzijáték legsikerültebb figurája volt az a hatalmas kereszt, amely ragyogó fényével a városi kávéház erkélyéről bevilágította a környéket. A püspök a minora-

palota erkélyéről gyönyörködött a szerenádban és tetszésének tapsokban adott kifejezést.

*

Holnap reggel szenteli föl a püspök a templomot, tíz órakor zenésmise lesz, délelőtt feltizenkettőkor küldöttségeket fogad, déli egy órakor pedig a Központi-szállóban rendezendő banketen vesz részt. Délután katolikus intézményeket látogat meg, majd pedig részt vesz a Máriakongregáció által rendezendő ünnepélyen.

Az aradi primadonna távozása.

— Diósy Nusi Budapestre szerződött. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Egyik fővárosi napilap egy érdekes, főleg az aradi színházlátogatókat érdeklő hirt közli: Diósy Nusit, az Aradi Nemzeti Színház primadonnáját Márkus Dezső, a Népopera igazgató-tulajdonosa tagjai közé szerződtette.

Ha valaki regisztrert vezetett volna hasonló hírekről, ugy most kiderülne, hogy az aradi primadonna most hatodszor, vagy hetedszer szerződött el Aradról. Beszéltek már arról, hogy Diósy külföldre megy, hogy Bécsbe csábitotta egy direktor, arról nem is beszélve, hogy Nagyváradra hányszor szerződött állítólag vissza. Ezuttal azonban — ugylát-szik — komoly a dolog és a primadonna elhatározása végleges. A híradás szerint Márkus Dezső tavasszal, midőn tagjait toborozta, Diósyt is megnézte. A primadonna kellemes hangja, rutinos játéka, tetszetős külseje megtetszett neki, szóval látni őt és szerződést kínálni neki, egy pillanat műve volt. A tárgyalásokat megakasztotta az, hogy Szendrei semmi szin alatt sem volt hajlandó a szerződés lejárta előtt elbocsátani Diósyt. Most már ez akadály is elsimult: Diósy szerződése szeptemberben lejár és semmi sem állhat útjában annak, hogy az új sziniszazonban már másutt játszik. A szerződés létrejött a Diósy megy. A saját kijelentése szerint komolyan és visszavonhatatlanul. Munkatársunk beszélgetést folytatott a távozni készülő primadonnával, ki a következőket mondotta:

— Most már megvallhatom, hogy tényleg leszerződtem Márkus Dezsőhöz. Leendő direktorom kért, hogy ne hozzam nyilvánosságra a dolgot, kerültem is magukat újságírókat, de ha már ugylis megtudták, hát bevallhatom. Márkus már tavasszal kínálta nekem a szerződést. Sajnálom az én kedves publikumomat s Aradot elhagyni, de tudja a végén még megun a közönség. Ne tiltakozzék, két évet töltöttem már itt, a közönség nagyon sokszor látott már. Az igaz, hogy a közönség mindig kedves volt.

— A feltételekre kíváncsi? Hát bizony azokból nem sokat árulhatok el. Május közepén lépek fel utoljára Aradon szeptemberben már a Népoperában játszom. A gázsím magasabb, mint Aradon volt, de hogy mennyi, azt nem mondhatom meg. Ismétlem, sajnálom az aradi közönséget s mindig szívesen fogok visszagondolni az itt töltött napokra.

Szendrei igazgató jelenleg nincs Aradon, s így ő, mint aki legilletékesebb, nem nyilatkozhatott a „primadonnáválság“ ügyében. Diósy Nusi távozásával az aradi társulat mindenestre egyik erősségét veszti el, de egy-egy új művésznőnek, főleg Neogrady Dórának bemutatkozása oly jól sikerült, hogy a távozás nem éri már készületlenül a társulatot.

Amikor Tisza Aradon járt.

(A megzavart főrendező. — Mandel és a bőrök.)

*

Most, hogy teljesen elcsittultak Tisza itt tartózkodásának legutolsó hullámai is, nyugodtabban lehet beszélni a nem komoly esetekről is. Amíg a politikai esemény tartott, addig komoly fontoskodó képpel jártak az emberek, de most, hogy minden elmúlt, már kibujnak a nagy nap tréfái is.

Az aradi illusztris képviselő közvetlen környezetében volt országos képviselők sokat bosszantották, Darvai Fülöp képviselőtársukat.

Hogy, hogy nem, Darvai Fülöp képviselő lett a Tisza-féle aradi kirándulás főrendezője. De azután alig hogy elkezdte főrendezni a kirándulást, megmozdult ellene az intrika. Nevezetesen akik irigylték Darvaitól a fontos szerepet, áskálódtak ellene. Darvai pedig mindenkinek a kedvében igyekezett járni. Számba vette a jelentkezőket és mindenkit külön-külön biztatót:

— A legjobb lakásról gondoskodom részre, Kocsi fog várni az állomáson.

— Köszönöm, nagyon köszönöm.

A másik percben aztán ugyanaz, aki a figyelmet köszönte, hangosan panaszkodott:

— Borzasztó! Darvai miatt nem lehet a telefonhoz jutni, egész nap ő telefonál, mint főrendező.

Aradon megisméllődtek a jelenetek. Amikor Darvai megérkezett, majd széttépték:

— Ilyen rendezés! Nem lehetett kocsit kapni! A kocsi egy órával később mentek ki a vasúthoz, mint amikor mi megérkeztünk.

— De a lakással meg vagytok elégedve?

— A lakással! Még nem is láttunk ilyen szegényes lakást. Hisz csak egy szobából áll az egész.

— Hát mi kellene még?

— Legalább egy alkov és egy balkon.

Darvai megrendült. Akárhová ment, mintha összeesküdtek volna ellene, szidták a rendezést.

Igy érkezett el a banket ideje. Előre ugy tervezték, hogy a banketen Darvai Fülöp is mond egy felköszöntőt. De az ellenrendező itt sem pihentek. Amikor Darvaira került volna a sor és már felhangzott a bejelentés:

— Halljuk Darvait!

Akkor egyszerre huszan-huszonötön zajongva kiáltották:

— Halljuk Herczeget!

Csakugyan Herczeg Ferenc kelt fel és elmondta a felköszöntőt.

Darvai még egyszer-kétszer kísérletezett, de észrevehette, hogy szervezeten dolgoznak ellene, hát abbahagyta. Amikor végül a cigány már a Rákóczi huzta, odament Darvaihoz Kállay Tamás:

— Talán most elmondhatnád a felköszöntőt.

Darvai nem mondta el, hanem hozzlátott a rendezői feladatok befejezéséhez. Jól megjegyezte magának, hogy kik áskálódtak ellene és ugy rendezte a visszautazást, hogy ezek hálókupé nélkül maradjanak.

— Azért tettem — magyarázta azután nekik otthon — mert ugy se tudatok volna aludni az a felett való gondban, hogy mit kifogásoljatok még a rendezés körül.

*

Aradon az ügyes bajos emberek egész tömege kereste fel Tisza István grófot. Tudnillik legutóbbi látogatása alkalmával mindenkinek a kérését meghallgatta, azóta el is intézte, hát rászoktak. A sokféle kérvényező közt most jelentkezett Arad szomszédságából egy Mandel Ármin nevű izraelita.

— Hát Mandel ur, mivel szolgálhatok? — kérdezte tőle Tisza gróf.

— A fiam önállósította magát — szölt Mandel,

— Gratulálók,

— Bőrben önállósította magát — folytatta a derek Mandel. — Ő is bőrkereskedő, mint én. Sze-

retnéra, ha forgalma lenne neki. Azért kérem szépen, kegyelmes ur, gondolom a Zseleskinék, a gróf Róbertnek is van sok bőre, Wenckheim méltóságának is van sok, kegyelmes excellenciás urnak is van sok bőre. Adnék néhány levelező lapot, hogy ha eladnák a bőrt, irjanak a fiannak.

És már egy csomó megcímzett levelező-lapot le is tett eléje.

Tisza megígérte, hogy eligazítja.

Amikor aztán Mandel meghallotta, hogy Tisza gróf Aradról elmegy meglátogatni a birtokán Zseleski grófot, örömmel újságolta:

— Nagyszerű ember, nagyszerű. Azért megy Zseleski kegyelmes urhoz, hogy elvigye neki a levelező-lapokat!

NÁSZ

a királyi családban.

— Károly Ferencz József esküvője. —

Távirati tudósítás.

Bécs, október 21.

Ma volt a prezumpatív trónörökös esküvője, A király kevéssel tizenegy óra előtt érkezett automobilon a kastély elé. A pályaudvartól egészen a kastélyig nagy néptömeg állott sorfalat és lelkesen üdvözölte az uralkodót. A király megérkezésekor a kastély előtt álló kürtösök harsonát fújtak és abban a pillanatban, amikor a király automobílija a kastély kapuján befordult, a kastély erkélyéről levették a pármái család hercegi lobogóját s kitűzték a Habsburg család zászlóját. Az előcsarnokban Károly Ferenc József királyi herceg és a szász király várta a királyt és bekísérte a nagy elfogadó terembe, ahol az ünnepi vendégek együtt voltak. Zita hercegnő és anyja a király elé mentek és hódolatteljesen üdvözölték. A király többször megcsókolta a jegyespárt. A király néhány percig cseléjt tartott, azután visszavonult a számára berendezett szobába.

A nászmenet és az esketés.

Kevéssel tizenkettő óra előtt rendezkedett a nászmenet. A király és Mária Jozefa királyi hercegnő között ment a vőlegény, Jajme herceg és a pármái hercegné között a menyasszony. Utánuk következett a szász király, azután Ferenc Ferdinánd királyi herceg és a királyi családnak többi tagjai. A menetet az új pár nyitotta meg, azután következett a király a pármái hercegnével, utána a madridi herceg Mária Jozefa királyi hercegnővel és a szász király Ferenc Ferdinánd királyi herceggel. A menyasszony nehéz fehér dűszes ruhát viselt, amelyet ezüst mirtusz és narancsvirág ékesített. Uszályát ezüsből hímzett bourbonliliomok díszítették. Dereka ugyanabból a régi csipkéből való volt, amelyet nagyanyja, a portugál királyné esküvője alkalmával viselt. Mellére mirtusbokréta volt tűzve, fejét pedig az a hajék díszítette, amelyet a királytól kapott ajándékba. Károly Ferenc József királyi herceg dragonyos-kapitányi egyenruhában volt az aranygyapjasrenddel, a katonai érdemjellel és egy szász rendjellel.

A menet a vár folyosón áthaladt a gyönyörű, vörös-damaszttal díszített kápolnába. Az oltáron rendkívül értékes csipketakaró van; balra az oltártól arannyal szegélyezett, damaszttal letakart imazsámoly volt a király számára.

Miután a jegyespár az orgona hangjai zúgása közben az oltár elé lépett, a násznép helyet foglalt és megkezdődött az esketési szertartás. Bizleti pápai legátus francia nyelven végezte az esketést. Hallható, amint a főherceg arra a kérdésre, vajjon feleségül akarja-e venni Zita hercegnőt, hangos oui (igen) szóval fe-

lélt; még inkább hallható a menyasszony oui szava. Bizleti ezután olasz nyelven beszédet intézett az új párhoz és abban a házassági eskü szent-ségére, továbbá a házassággal járó köteleességekre utal. Rövid szavakkal jelezte, hogy a vőlegény egykor milyen magas állást foglal majd el és méltatta a király megjelenésének jelentőségét. Mély hatással volt a jelenlévőkre, hogy a felség zsebkendőjével többször megtörülte könnyező szemét.

A vőlegény tanui a szász király és Mária Jozefa királyi hercegnő, a menyasszonyéi Jajme herceg és Mária pármái hercegnő voltak.

Üdvözlések.

Esküvő után ugyanolyan sorrendben, mint jöttek, visszament a násznép lakosztályaiba. Az ifjú pár Zita hercegnő első emeleti szalonjába vonult. Itt voltak a gratulációk. A király kifejezte örömét, hogy ő az első az uralkodó házból, aki az ifjú asszonyt, mint főhercegnőt üdvözölheti. Károly Ferenc József és fiatal hitvese kezét csókoltak a királynak.

A felség a fiatal párnak lakodalmi érmét készíttetett, amelyeket kis körben osztanak szét. Az érem egyik oldalán van a házaspár arcképe, másik oldalán a címerük a fölirással: „Carolus Franciscus Iosefus Archidux Austriae” — továbbá: „Zita Bourbonica Ducissa Parmensis” — s végül: „In Memoriam Felicissimi Matrimonii Die. XXI. octobris 1911.”

A lakoma.

Esküvő után később villásreggelire gyűlt össze a vendégsereg.

A villásreggelire öt asztalon terítették. A középső asztalnál közösen Zita királyi hercegnő, tőle jobbra a király, balra Károly Ferenc József királyi herceg, vele szemben Bizleti pápai delegátus, a bourbon infáns, a braganzai hercegné, Mária Jozefa királyi hercegnő, a szász király, Mária Terézia királyi hercegnő, a braganzai herceg és Matild szász hercegnő ültek. Ferenc Ferdinánd királyi herceg a pármái hercegné és a toszkánai nagyhercegnék között ült. Egy másik asztalnál ültek a madridi herceg, Miksa, János és György szász hercegek, Mária Valéria királyi hercegné, a kalábriai herceg, Albrekt württembergi herceg és Hohenberg Zsófia hercegnő. Ennek az asztalnak keskenyebbik oldalán ültek a szász trónörökös, Mária Annunciáta királyi hercegné, Alfonz bourboni herceg és Mária Immakuláta hercegnő.

A király az ebédnél tósztot mondott az új párna. Örömmel üdvözölte Zita hercegnőt, mint a Habsburg család új tagját és kijelentette, hogy Károly Ferenc József főherceg választása meglepéssel és örömmel töltötte el. Végül az új párna ültette poharát abban a reményben, hogy az életben mindig szerencsések lesznek. Ezután Őfelsége automobilon St. Egydenbe ment, ahonnan különvonaton Schönbrunnba utazott.

Károly Ferenc József és ifjú felesége az esküvő után táviratilag köszönték meg a pápának szerencsekívánatait és ajándékát.

Az esküvő költségei, melyet a Párma család fedezett, összesen 500,000 koronát tettek ki.

Zita hercegnő életéből.

Zita hercegnőnek Károly Ferenc József főherceggel ma tartott esküvője alkalmából igen érdekes könyv jelent meg Bécsben a Gerlach és Wiedling kiadó cégnél báró D'Albon Jenő tollából, Zita hercegnőről. A könyv tartalmából, amelyet sok csinos kép díszít, — mindenekelőtt azt érdemes kiemelni, hogy a pármái ház és uralkodóházunk között már ismételve történtek házasságkötések, így pl. II. József császárnak pármái Izabella hercegnő volt a neje.

Zita hercegnőnek április 27-én van a nevenapja most május 9-én lett 19 éves. A hercegnő a pianorei hercegi villában, Luca olasz tartományban született, a tengerpart közelében. Anyja itt szokott telelni, míg a hercegi család nyári residenciája az alsóausztriai Steinfeldben levő schwarzau kastély. Ezt a gyönyörű birtokot Zita hercegnő dédanyja, Mária Terézia lucai hercegnő, Mária Anna császárnénak a nővére szerezte. Amikor Zita hercegnő még alig volt tizenegy hónapos, Della Rocca márkinőt, egy régi pármái nemesi család sarját szemelték ki arra, hogy anyja mellett a nevelését vezesse. A márkinő Zita hercegnőt a legcsinosabb leánykának írja le, akit csak elképzelni lehet. Dus szőkefürtű gyermek volt és minden mozdulata rendkívül bájos.

A könyv ezután néhány nagyon kedves vonást mond el a hercegnő életéből. Így, mikor testvérei katonásdit játszottak, ő sohasem akart a harcias játékokban részt venni. Amikor pedig felszólították, hogy valami katonai rangban ő is vegyen részt a játékokban, ezt felelte:

— Nem játszom katonásdit. Én csak, *kis mama akarok lenni.*

Amikor öt éves volt, fivérei és nővérei egy kis vigjátékot adtak elő, a „Policinelle titká”-t, s ebben a szakácsnő szerepét osztották ki neki.

Már egész kisleány korában sűrűn gyakorolta a jótékonyt. Felkereste a szegényeket lakásaikon és saját maga varrta ruhákat vitt nekik. Mikor az egyik születésnapján azt kérdezték tőle, hogy mit vegyenek neki ajándékul, varrógépet akart, hogy ruhát varrasson a szegények részére. Tizedik életévének befejezte után a salesi apácáknak a felső-bajorországi Zangbergben levő nagyhirű konviktusában helyezték el Zita hercegnőt. Erről a konviktusról több képet közöl a könyv s közli ezenkívül a vőlegénynek, a hercegnő anyjának a hercegnőnek, s tizenegy testvérének a képét, valamint a pianorei és schwarzau kastélyból felvett fényképeket is. A zangbergi konviktus, amelyben öt évig nevelkedett a hercegnő, azelőtt a bajor királyok kastélya volt, most pedig a magasabb rangú családok gyermekeinek nevelésére szolgáló intézet. Zita hercegnő az összes iskolai tantárgyakat a legnagyobb könnyűséggel tanulta meg s különösen a műtörténelem iránt érdeklődött.

A zongorázást elhanyagolta ugyan, de annál jobban tud orgonázni. Ezt a hangszeret tökéletes művészettel kezeli. Amióta odahaza van a szüleivel, minden vasár- és ünnepnap ő ül a kastély kápolnájában az orgonához. Amikor a kastély urnöje gyermekeivel a kápolnába megy, hogy misét hallgasson s együtt énekljen az egyházi dalokat, Zita hercegnő az orgonánál ül s mély érzéssel kíséri testvérei énekét.

Iskolai éveinek végé felé érte Zita hercegnőt az első nagyobb fájdalom, amikor édesatyja, Robert pármái herceg 1907. november 16-án meghalt. Alfons bourboni herceg lett ekkor anyjával együtt a gyámja. Több havi szünet után Zita hercegnőt magasabb kiképzés végett a Szent Cecilia-rendnek Rydeben, Wight szigeten levő kolostorába vitték. Az ottani apácák, a Franciaországban a kolostorok ellen intézett legutolsó ostrom alkalmával vándoroltak ki oda és mint egyszerű apáca, Adelheid királyné, Miguel portugál királynak az özvegye is belépett a kolostorba.

Néhány hónappal ezután, hogy itteni tanulmányait befejezte, ismerkedett meg Zita hercegnő ifjú hitvesével, akivel ma esketék össze. Az eljegyzés előzményeiről a könyv a következőket mondja:

Zita hercegnőt Franzensbadban idős uo-

kanóvére, Mária Annunziata főhercegnő, látogatába hívta meg. Mialatt Zita hercegnő itt az Imperial-szállóban tartózkodott, megjelent ott Károly Ferenc József főherceg is, aki a következő évben állomáshelyéről ismét ellátogatott Franzensbadba, ahol Zita hercegnő épen akkor ismét látogatóban volt. Később egy, az Augartenben megtartott bálon is találkoztak, majd pedig több ízben az udvarnál rendezett ünnepek alkalmával. A legutolsó udvari bálon egy különösen kecses táncosnőre tették figyelmessé Károly Ferenc József főherceget: Zita hercegnőre.

— Oh, — mondotta — nekem ő már régen tetszik.

Kevéssel rá megbizta a főherceg az édesanyját, hogy kérje meg részére Zita hercegnőnek a kezét.

A könyvben még sok más érdekes részlet is van. Így, hogy Zita hercegnő a király kívánságára most nagy buzgalommal tanulja a magyar és cseh nyelveket s reméli, hogy nem sokára folyékonyan társaloghat ezeken a nyelveken. Anyanyelvén, az olaszon kívül egyébként nagyon jól beszél németül, franciául és angolul. Csaknem olyan magas, mint vőlegénye. Öltözködésében nagyon egyszerű és nagyon szereti az ugynevezett magyar bluzokat, amelyek a magyar háziipar remekeivel vannak diszítve.

Megszökött

hirhedt szélhámós.

— Letartóztatott orfeum-titkár. —

Návirati tudósítás.

Arad, október 21.

Egy gráci távirat ma azt jelenti, hogy az ottani törvényszék vizsgálati fogságából megszökött a múlt éjszaka egy Schwarz Sámuel nevű magyar szélhámós. Az ellenőrző börtönfelügyelő éjfélkor még benézett a cellájába s akkor semmi gyanús dolgot sem vett észre, ma reggelre azonban üres volt a szobája. Mivel egy másik börtönfelügyelő, aki éjjeli inspekiót tartott, szintén eltűnt, bizonyos, hogy összejárt szökött a szélhámossal s vele együtt szökött meg.

Schwarz Samu budapesti ember. Ezelőtt husz évvel bankár- és bérzeügynök volt a fővárosban. Pazar életmódot folytatott, hazárdjátékos volt s így történt, hogy hozzányult megbízóinak pénzéhez. A többi közt egy pozsonyi özvegyasszonyt is megkárosított nyolcvenezer koronáig. Amikor sikkasztásait már nem leplezhette tovább, hirtelen kerekelt oldott. Megállapították, hogy körülbelül félmillió koronával károsította meg ügyfeleit.

A rendőrség sokáig kereste, de nem tudta kézrekeríteni. Néhány hónappal később Amerikában tűnt föl, ahol a magával vitt pénzből bankházat nyitott. Több nagy városban volt bankháza s eleinte tisztességesen vezette üzleteit, de mintegy három évvel ezelőtt tömérédek üzletfelének megkárosításával Amerikából is megszökött. Valószínűleg Mexikóban, majd Dél Amerikában bujdosott egy ideig.

A múlt év tavaszán, miután megbizonyosodott róla, hogy budapesti bűnügyei már elévültek, váratlanul Budapesten termett. Allítólag sok pénze volt s igyekezett bejutni az aviatikával és a turffal foglalkozó körökbe. Ugynevezett turfbankot akart alapítani, majd pedig a nemzetközi aviatikai miting alkalmával repülőgépgyárat tervezett, mert mint mondotta, újfajta aeroplán szabadalmi vannak. Mivel azonban belátta, hogy vállalkozásait gyanus szemmel nézik, elhagyta Budapestet.

Mint most kiderül, Grácban telepedett le, ahol sugbankárnak csapott föl és számos jóhiszemű embert csábított a hálózába, a kiket aztán kifosztott. Két héttel ezelőtt több följelentésre letartóztaták, de a vizsgálati fogságból most sikerült megszöknie.

Ma letartóztaták Grácban a gráci orfeum titkárát, Herzmann Károlyt, kinek ezelőtt Bu-

dapesten volt orfeuma. Herzmannról kiderült, hogy egy barátjával együtt elősegítette Schwarz szökését. Azt hiszik, hogy Schwarz Budapest felé szökött s ezért táviratilag megkeresték a fővárosi rendőrséget, hogy Schwarz zott, ha oda érkezik, tartóztassa le.

SPORT.

A szombati löverseny.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Az Aradi Versenyegylet futtatásának első napja volt ma. Verőfényes szép időben, elég népes mezőnyökkel, de aránylag kis közönség előtt folytak le a versenyek. A tribünön szép és jobbra a megyei birtokos családokból való asszony és leánykoszoru, a bírói páholy környékén pedig az istállótulajdonosok, katonatisztek és a notabilitások közül Urbán Iván főispán, Fábry Sándor dr. Acsev. vezérigazgató, Károlyi Gyula gróf volt főispán, Csernovits Diodor dr., Kintzig János, Bánhidy Antal báró, Fábrián Lajos dr., Porcia Lajos gróf, Urbán Péter és még többen.

Versenyek közben katonazene mellett sőtálgatott a közönség, amelynek érdeklődését a mindvégig szép lefolyású versenyszámok teljesen lekötötték. A versenyintézőség kitűnően látta el feladatát és simán, gyors egymásutánban bonyolította le az öt futamot. A vidéki versenyek rendes favorit győzelmei ezúttal elmaradtak és a két utolsó versenyszám kivételével a kevésbbé fogadott lovak győztek. Nagy meglepetés volt mindjárt az első futamban Samuela győzelme és még nagyobb a második futam eredménye, ahol a Czárán-istállóban álló Absurdum legaloppozta a fogadott Ariadnel és Vándort. A harmadik futamot szép végkiüzdelem után Pókay hadnagy nyerte meg Molnár főhadnagy lovával. A hadseregi gátversenyen és az akadályversenyben pedig Sibrik főhadnagy aratott kettős győzelmet.

A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Sofronyai díj. (Sikverseny 2400 méter. Díj 1300 korona.) 1. Issekutz Gyula főhadnagy: Samuela 65½ kg. (lov. tulajdonos.) 2. Kállay Szabolcs: Sikló 65½ kg. (lov. Folis főhadnagy). 3. Hrabar Lajos: P. S. 69½ kg. (lov. Neimanns báró.) Futottak még: Mikes A. főhadnagy Geri 63½ kg. (lov. tulajdonos.) Molnár L. főhadnagy Forman 65½ kg. (lov. Wodianer hadnagy), ugyanannak Eda 70½ kg. (lov. Sibrik főhadnagy), Brunhuber László hadnagy Suffragette II. 64½ kg. (lov. tulajdonos.) Forman vezet istállótársa Eda számára. A távoszlopnál jön Samuela és könnyen nyer. Suffragette II. utolsó. Totalizátor: 10 : 55, 4 : 22.

II. Csálai díj. (Gátverseny 2800 méter. Díj 1600 korona.) 1. Czárán János: Absurdum 64 kg. (lov. Pintér főhadnagy.) 2. Neimanns R. báró: Ariadne 73 kg. (lov. tulajdonos.) 3. Baich Péter báró: Vándor 69 kg. (lov. Folis főhadnagy.) Futottak még Roffi ménes: Marionette 67 kg. (lov. Wodianer hadnagy.) Esterházy P. gróf: Gironette 68½ kg. (lov. Sibrik főhadnagy) Marionette vezet. Gironette a második gátnál hibáz és kiesik a versenyből. Az utolsó gátnál Vándor van elől, ekkor jön erősen lovagolva Absurdum és győz. Totalizátor: 10 : 90, 4 : 36.

III. Eladóverseny. (1600 méter. Díj 1200 korona.) 1. Molnár Lajos főhadnagy: Igaz legyen 69 kg. (lov. Pókay főhadnagy.) 2. Czárán János: Dóri 63½ kg. (lov. Pintér főhadnagy.) 3. Korbuly László hadnagy: Piros király 66 kg. (lov. Neimanns báró.) Futottak még: Savel Kálmán százados: Pityi Palkó 66½ kg. (lov. Folis.) Hajnal A. zászlós: Scarcey 66½ kg. (lov. Wodianer.) Mikes A. főhadnagy: Salami 61½ kg. (lov. tulajdonos.) Neumann A. Micsoda 66 kg. (lov. Issekutz főhadnagy.) Hehs László Mlecha 63 kg. (lov. tulajdonos.) Micsoda vezet Pityi Palkó előtt a fordulóig, ahol Igaz legyen áll az élre és bevezet. Tot.: 10 : 44, 4 : 17. A győztesre ajánlat az árverésen nem történt.

IV. Hadseregi gátverseny (2400 m. Díj 1200 korona.) 1. Prónay Sándor százados: Mausvogel 67½ kg. (lov. Sibrik.) 2. Baich Péter báró: Spatzi 58 kg. (lov. Folis.) 3. Wodianer Béla hadnagy: Blériot II. 65½ kg.

(lov. tulajdonos.) Futott még: Schwaller K. hadnagy: Lottikám 62½ kg. (lov. tulajdonos.) Végigvezetve nyerve. Tot.: 10 : 25, 4 : 10.

V. Mácsi díj. (Akadályverseny 4000 m. Díj 1300 korona.) 1. Molnár Lajos főhadnagy: Szötykebánya 69 kg. (lov. Sibrik.) 2. Czárán János Rose of Sorrent 65 kg. (lov. Pintér.) 3. Craenenbroeck Edgór főhadnagy: Soltyhoff 73½ kg. (lov. Folis.) Futottak még: Kállay Regina. Goutta 68 kg. (lov. Wodianer), amely kitört és Weisz J.: Fortimatus 69 kg. (lov. tulajdonos) Szötykebánya nagy előnyre tesz szert, amelyet a végig rossz pozícióban volt Soltyhoff már nem tud behozni. Tot.: 10 : 23, 4 : 9.

+ **A vasárnapi versenyek.** A vasárnapi versenynapon eldöntésre kerülő versenyekben nagyrészt ugyanazon lovak kerülnek szembe, amelyek már ma futottak. A mai formák figyelembe vételével az első versenyt Samuela, legfeljebb a sik pályán talán jobban szereplő Ariadne nyerheti meg. A hadseregi akadályversenyben Pátrány-é a legjobb esély, de Miután is szépen futhat, a veszélyes Soltyhoff alighanem megőrzi a mai erős versenyt. Az eladóverseny legjobb lova Praterspatz. Távolletében Igaz legyen és Sikló lesznek elől. A Simándi nagy akadályverseny a Bregant lovak: Portorico vagy Edoméer számíthatnak a győzelemre. Ha távol maradnak a startól, akkor Alkony győzhet Cromwell ellen. — A részletes program a következő:

Kurticsi díj. Sikverseny. Díj 1800 kor. Ebből 1000 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 3200 m. (18 aláírás.) 1. Báró Baich Péter Fingerhut. 2. Ugyanaz Spatzi. 3. Balázs Ödön Goldboy. 4. Brunhuber László Suffragette II. 5. Czárán János Forest-King. 6. Ugyanaz Absurdum. 7. Gróf Esterházy Pál Gronette. 8. Haber Lajos P. S. 9. Issekutz Gyula Samuela. 10. Kállay Regina urnő Goutte. 11. Kállay Szabolcs Grévine. 12. Mikes Andor Salami. 13. Molnár Lajos Eda. 14. Ugyanaz Forman. 15. Ugyanaz Sylva. 16. Báró Neimanns R. Ariadne. 17. Weisz Ignác Tutore. 18. Wodianer Béla Blériot II.

Hadseregi akadályverseny. Díj 1200 kor. Ebből 1000 K. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Táv. kb. 4000 m. (10 aláírás.) 1. Baich Péter báró Ilke. 2. Ugyanaz Esz. 3. Ugyanaz Hetyke. 4. Bregant Kamillo Portorico. 5. Craenenbroeck Edgar Soltyhoff. 6. Molnár Lajos Alkony. 7. Prónay Sándor Mausvogel. 8. Sárdi Tibor Miután. 9. Schwaller Károly Lottikám. 10. Wodianer Béla Páfrány.

Eladóverseny. Díj 1200 kor. Ebből 1000 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Sikverseny. Táv. kb. 1600 m. (17 aláírás.) 1. Baich Péter báró Fingerhut 2400 kor. 2. Czárán János Dóri 1600 kor. 3. Hajnal Alajos Scacely 1600 kor. 4. Issekutz Gyula Samuela 2000 kor. 5. Kállay Regina urnő Future 1200 kor. 6. Kállay Szabolcs Sikló 1600 kor. 7. Korbuly László Piros Király 1000 kor. 8. Mikes Andor Geri 2400 kor. 9. Molnár Lajos Forman 1800 kor. 10. Ugyanaz Igaz legyen 1800 kor. 11. Negropontes Gy. Praterspatz 2000 kor. 12. Neimanns R. báró Mertola 2000 kor. 13. Neuman A. Mácsola 1000 kor. 14. Roffi Ménés Marionette 600 kor. 15. Savel Kálmán Pityi Palkó 1000 kor. 16. Wodianer Béla Páfrány 1000 kor. 17. Ugyanaz Maseczka 1600 kor.

Simándi nagy akadályverseny. Díj. 2000 kor. Ebből 1500 kor. a győztesnek, 300 kor. a másodiknak, 200 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 4800 m. (14 aláírás.) 1. Báró Baich Péter Esz. 2. Ugyanaz Ilke. 3. Ugyanaz Nevermore. 4. Bregant Kamillo Portorico. 5. Ugyanaz Edoméer. 6. Craenenbroeck Edgar Soltyhoff. 7. Czárán János Rose of Sorrent. 8. Kállay Regina Goutte. 9. Kállay Szabolcs Rolly. 10. Liptay Béla Cromwell. 11. Molnár Lajos Alkony. 12. Ugyanaz Szötykelánya. 13. Sárdi Tibor Miután. 14. Weisz Ignác Fortunatus.

Altisztek gátversenye. Díj 100 kor. Ebből 50 kor. a győztesnek, 30 kor. a másodiknak, 20 kor. a harmadiknak. Az Aradon állomásozó cs. és kir. 12-ik huszárezredbeli altisztek lovai számára, teher kiegyenlítés nélkül. Táv. kb. 2400 m (7 nevezés.)

+ **A mai ATE-ATK mérkőzés** Nagy érdeklődés előzi meg a mai ATE-ATK football mérkőzést, amelyet délután fél négy órakor tartanak meg az AAK sporttelepén. Mird a két csa-

pat erősen készül erre a mérkőzésre, amely érdekesnek ígérkezik. A csapatok a következő összeállításban játszanak. ATE: Braun—Patay, Weisz—Manya I., Mandl, Nyiri II., Rónay. Az ATK csapata a következő: Németh-Toth, Sztankóczy—Veszprémi, Bodnár, Illés—Ferdinánd, Drescher, Asbóth II., Szunyogh dr., Horváth. A mérkőzés pontban fél négy órakor kezdődik. Bíró ifj. Szathmáry (AAK) lesz. Az első csapatok mérkőzése előtt a két egyesület második csapatai játszanak. A második csapatok háromnegyed két órakor kezdenek a játékhöz.

Városi élelmiszer kereskedés.

(A tanács küzdelme a drágaság ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Aradváros bátran felvette a küzdelmet a drágaság ellen. Amilyen elismeréssel emlékezünk meg Varjassy Lajos polgármesternek az aradi fakartel megtörésére irányuló komoly és célra is vezető akciójáról, továbbá a huszdrágaságot, habár csak kis mértékben is ellensúlyozó haltanyésztési törekvéseiről, éppen oly őszinte dicsérrel kell szólnunk Lőcs Részó gazdasági tanácsnoknak a tanács mai ülésén felvetett és határozattá is emelt, a város minden lakóját igen közel érintő, bátor és célra vezető eszméjéről.

Aradváros tanácsa ma elhatározta, hogy a legfontosabb élelmiszerek: a burgonya, bab és borsó túl magas árainak ellensúlyozására városi raktárt létesít, ahol a hatóság önköltségen fogja a közönség részére ezt a három hatalmas élelmiszert árusítani és ezáltal a piaci kereslet és kínálat szabályozására a közönség javára befolyást gyakorolni. A tanács egyhanguan és lelkesedéssel emelte határozattá Lőcs javaslatát, aki az elárusításnak, továbbá az említett élelmiszerek beszerzésének terveit a legapróbb részletekig kidolgozva már készen tartja. Ezek a részletek nem tartoznak a nyilvánosság elé már csak azért sem, mert éppen azok görditenék a legnagyobb akadályokat eme feltétlenül elismerésre méltó akció elé, akiknek érdeke, hogy a kínálat területe minél szűkebbre szorítsák és ők ott indokolás nélkül használhassák ki a közönség szorult helyzetét. De azért, hogy a részleteket most nem ismerethetjük, egész határozottsággal állíthatjuk azt, hogy a tanácsnak ez az akciója mentes lesz a bürokratizmus nehézségeitől és hibáitól és a közönség olcsón jut az egész tél folyamán legszükségesebb élelmiszereihez.

Érdekesnek tartjuk annak megemléksését, hogy a városi kertészet heteken át árusított a piacon saját termelte burgonyát és abban a pillanatban, mikor a készlet elfogyott és a többi elárusító megtudta, hogy a városnak nincs burgonyája, rögtön felemelkedett a krumpli ára.

A mai ülésen elintézte a tanács az állami faraktáraknak felállításához szükséges formalitásokat is és a mai ülésből ártirt a lippai erdőgondnokságnak, hogy lehetőleg még a hideg idők beálta előtt intézze el a maga hatáskörébe tartozó teendőket, hogy a raktár mihamarabb átadható legyen rendeltetésének.

A kisebb javadalmazású tisztviselők megélhetésére is fontos határozatot hozott a tanács. Ezek a tisztviselők kérvényt adtak be, amelyben nem kevesebbet mondanak, mint hogy a mai faárak mellett a fizetésük nem elégséges arra, hogy egyszerre akár csak egy öl fát is beszerezhessenek. A tanács segítségét kéri, még pedig olyképen, hogy ez tegye lehetővé nekik a részlelfizetésre való vásárlást. A tisztviselők ugyanis megegyezésre jutottak egy aradi fakeskedővel, aki az esetre, ha a tanács kimondja, hogy fizetésükből a városi pénztár egy megfe-

lelő hányadot levon, hajlandó a fát hitelezni és az érte járó összeget részletekben a városi pénztártól elfogadni. A tanács a kérelmet teljesítette.

Az aradi vértanu-templom.

— Glattfelder püspök a veszthelyi mauzoleumról, a második müegyetemről, Prohászka Ottokárról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Glattfelder Gyula dr. csanádi püspököt aradi tartózkodása alatt ma fölkereste az Aradi Közlöny munkatársa, hogy megtudja az egyházmegye főpásztorának nézetét néhány Aradot érdeklő kulurális kérdésben: nevezetesen az aradi új plébánia-templom építésre és Arad főiskolai aspirációjára vonatkozólag.

A püspök este 9 órakor fogadta a miniorita rendházban az Aradi Közlöny munkatársát és szíves készséggel nyilatkozott az aradi közönséget érdeklő kérdésekről.

Arra a kérdésre, hogy az aradi új plébánia-templom építésének ügye milyen stádiumban van, a fiatal egyházközi ezeket mondta:

— Már tanulmányoztam az erre vonatkozó anteaktákat, különösen pedig áttanulmányoztam azokat az átiratokat, amelyeket Arad város intézett a püspöki hatósághoz. A város ezekben az átiratokban több ízben kifejezést adott hajlandóságának és jóindulatának, hogy az új plébániával járó kegyuri dolgokat vállalja. Nagyon természetes, hogy ezt a kérdést a várossal harmonikus egyetértésben szeretném megoldani és pedig mielőbb, mert a plébánia-templomra csakugyan szükség van.

— A templomépítésnek — mondotta továbbá Glattfelder püspök — volt már egy igen érdekes terve. Az 1910. évi állami költségvetésben tervbe volt véve, hogy ez a kérdés az aradi vértanu hamvainak fölkeresésével és emlékének megőrzésével hozassék szoros kapcsolatba. Nyolcszáz ezer koronát vettek föl akkor a költségvetésbe egy Aradon építendő monumentális templomra, amelyet a vértanu hamvait befogadó mauzoleummal kötöttek volna össze. A tervezet azt is kontemplálta, hogy az új templom lelkésze az aradi tízehárom vértanu hamvainak őrzésére is megbízást nyerjen. Kint a veszthelyen pedig külön emlékmű örökítette volna meg a szabadsághősök emlékét. Hogy ebből a szép és értékes tervből nem lett semmi, az a pénzügyi politikának tudható be. Az 1911. évi költségvetést ugyanis 1909. évi költségvetés irányzat keretei között állapították meg olyanformán, hogy minden új beruházási tételt kihagytak. Így maradt el az aradi vértanu-templom is.

— Ha ebben az irányban új tárgyalásokat kezdenek és lehetséges lesz dűlőre vinni az ügyet, én minden képességgemmel és örömmel támogató fogom, mert nézetem szerint ez a megoldás az egyháznak is, Arad érdekeinek is megfelel és a nemzeti kegyeletet is legjobban kielégíti. Véleményem szerint azonban *parallel akciót kell folytatni a templom és a veszthelyi emlékmű érdekében.* A templom ideben a város szívében kegyeleti és vallásos nimbuszsal fonná körül a vértanu emlékezetét és ugyanennek hirdetésére létesülne a veszthelyen a nemzeti emlékmű. Mindez természetesen a régi terv tartalma. Hogy újabb tárgyalások is ugyanezt a megoldást eredményezik e nem tudom. Ez a tárgyalások mikéntjétől függ. Azt mondhatom, hogy én magam is nagyon szívesen megpendíteném a kérdést.

— A csanádi egyházmegyének különben meglehetősen jelentékeny alapok állanak rendelkezésére egy ilyen kegyeleti templom létesítésére. Ilyen Temesváron Bonna püspök 180.000 koronás hagyatéka. Ezek az Arad városánál összegyűlt alappal azt hiszem elegendők lennének az állami hozzájárulás kiegészítéséhez.

— Lehetségesnek tartja-e méltóságod, hogy a csanádi egyházmegye jövedelmeiből valamilyen összeget fordítson az Arad városa által megvásárolt veszthelyen emelendő nagy-

szabású emlékműre? — kérdezte munkatársunk.

— Erre igazán nem válaszolhatok határozottan, mert nem tudom, hogy milyen tervről, mekkora költségekről van szó. Annyit azonban mondhatok, hogy ilyen hazafias és kegyeletes céltól — amennyiben ez irányban konkrét tervek alapján fordulnak hozzám — semminemű, tehát anyagi támogatást nem tagadok meg, sőt örömmel ajánlok föl.

— Mi a nézete méltóságodnak, kaphat-e Arad legközelebb főiskolát? Például müegyetem?

— Ha egy harmadik müegyemet állítanak föl, úgy igen. Tudommal a második müegyemet Temesvárnak, a tudományegyetemet Szegednek szánták a miniszteriumban és Aradot is számításba vették valamilyen felsőbb tanintézetre. En természetesen örömlék, ha Arad is főiskolát kapna.

Munkatársunknak arra a kérésére, hogy mondjon valamit az aradiaknak kedves emlékeztében élő Prohászka Ottokár székesfehérvári püspökről, aki nemrégiben indexre helyezett művei visszavonására kényszerült, a csanádi püspök finom mosolylyal így válaszolt:

— Prohászka püspök folytatni fogja működését ugyanúgy, mint eddig. Annyira tekintélyt tisztelő, fegyelmezett ember, hogy nyugodtak lehetünk a felől, hogy a történetek egyáltalán nem kedvetlenítették el. Prohászka püspök a legszigorúbban egyházas gondolkodású ember, aki az egyház gondolatait készséggel fogadja, de aktivitását az egyáltalán nem befolyásolja.

— Szeretném — szölt végezetül Glattfelder püspök — hogy ha már irnak fölém valamit, akkor azt is megírnák, hogy a rendelkezésre álló alapokból szívesen adnék 60.000 koronát egy Aradon létesítendő katolikus nőnevelő intézetre. Az intézet mineműségét nem tudom még, olyan legyen, amire szükség van.

Végezetül azt említette meg Glattfelder Gyula püspök, hogy a holnapi templom-szentelésre az oltárban helyszendő ereklyék, amelyeket Rómából küldtek, szent Gerosus és szent Fausta vértanu hamvaiból valók.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradmegye állandó választmánya ma délelőtt 9 órakor Dálnoky Nagy Lajos alispán elnöklete alatt ülést tartott, amelyen az október 30-án tartandó közgyűlés anyagát készítették elő. Minthogy a tárgysorozatban nem szerepel nagyobb érdeklődést keltő ügy, az állandó választmány tanácskozása is teljesen simán folyt le és alig történt néhány kisebb jelentőségű felszólalás a kétszázötvennyolc ponthoz, amelyet az előadók délelőtt 11 óráig referáltak.

A magyar forgalmi bank r. t. igazgatósága, amely a városnak ajánlatot tett arra, hogy a Drágán völgyében létesítendő villamostelepen termelt elektromos árammal világítja a várost, ma azzal a kéréssel fordult a tanácshoz, hogy a részletes tervek és költségvetés benyújtására kapott terminust december 31-ig kitolhassa. A tanács ezt megengedte.

Ujtás az építési engedélyek körül. Mayer Antal a Nagy Sándor-utcában két emeletes bérház építésére kért engedélyt, azzal a feltétellel, hogy a telek 65 százalékát engedje a tanács beépíteni. Az építészeti bizottság az engedély megadását javasolta, de a tanács csak szavazás után szótöbbséggel engedte meg, hogy az építendő eltérjen a szabályrendeletnek attól az intézkedésétől, hogy a teleknek csak 50 százaléka építhető be. Tette azt abból az indokból, mert a szabályrendeletet úgy magyarázza, hogy az csak az üresen álló telkeknél követeli az 50 százalékos udvart, de ahol a régi helyén új házat épít a telektulajdonos, ott ezt kivételes intézkedésekkel elő kell segíteni, mert különben a régi ócska földszintes házak sohasem tűnnek el a föld színéről.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Vasárnap: Délután: Cigányszerelem, operett. Este: Felhő Klári, népszimű. (C. bérlet.)

Hétfő: Taifun, szimű. (A. bérlet.)

Kedd: Ártatlan Zsuzska, operett. (B. bérlet.)

Szerda: Kis szökevény, operett. (C. bérlet.)

Csütörtök: Ifjúság, szimű. (Bemutató előadás. A. bérlet.)

Péntek: Ifjúság, szimű. (B. bérlet.)

Szombat: Milliárdos kisasszony, operett. (C. bérlet.)

* Két aradi művész. Érdekes formáját választotta a képiállításhoz Pataky Sándor, ismert aradi festőművész, aki ma az Ingusz könyvkereskedő Andrassy-téri kirakatában állította ki néhány festményét. A kiállítás így valóban a nagyközönség elé tárul és a ma esti korzón már számosan meg is nézték Pataky kiállítását. Pataky Sándor több sikerült tájképet állított ki már vidéki kiállításokon és a Nemzeti Szalonban is. Ezúttal kizárólag akvarelleket és tollrajzokat állított ki. Akvarelljei a tájképfestő perspektiva érzékéről tanuskodnak és megkapóan finom munkák. A képek közül a Széna piac, színes, gazdag koncepciójával tűnik föl. Az Őszi táj hangulatos beállításával, a Facsoport érdekes zöld színhatásával kelt érdeklődést. A Székely utca, Magyar ház, Cigánysor akvarelljei egytől egyig finom dolgok és artisztikusnak a tollrajzok is. A kiállításnak nem utolsó előnye, hogy a művészi szempontból figyelemre méltó rajzok és vízfestmények ára valóban minimális.

Csergő Zoltánról, erről a tehetséges fiatal aradi grafikusról már volt szó e rovatban, amidőn néhány rajza megjelent egy aradi könyvkereskedő cég kirakatában. Azóta új dolgokkal lepette meg és oly rohamos haladást mutat, hogy hinnünk kell, hogy a fiatal művész keze alól még meglepő alkotások kerülnek ki. Előttünk vannak képei: a reneszánszra emlékeztető mozaik képek, japán motívum rajzok, egypár gente és politikai karrikatura: mindmegannyi kapuja a fejlődő tehetség megnyilvánulásának. Politikai karrikaturáin éles szatira nyilvánul meg Justh Gyuláról és Tisza István grófról készült karrikaturái különösen sikerültek. Rajzain kellemesen észleljük, hogy túltette magát a színes és sablon rajzoló vonásain és biztosan halad saját egyénisége útján. Csergő tehetsége most méltánylásra talált. Egy előkelő fővárosi műkereskedő cég legközelebb kiállítását rendez rajzaiból.

* A fővárosi Liszt ünnepély. Budapestről jelentik: Ma van szünetes évfordulója Liszt Ferenc születésének és ma kezdődtek ebből az alkalomból az öt napra tervezett Liszt-ünnepségek. Délelőtt 11 órakor kezdődött a budavari koronázó templomban Szikla Adolf karnagy vezetésével a koronázási mise, amelyben a magánzólamokat Sándor Erzsébet, Marsalkó Rózsa, Székelyhidny Ferenc dr. és Vencell énekelték. Az eredeti Offertórium és Benedictus szólistáját Hubay Jenő játszotta. A mai ünnepség második része ma este hat órakor folyt le az Operaházban, ahol a Szent Erzsébet legendája című jelenetezett oratórium került előadásra. Holnap, vasárnap este félnyolckor a Zeneakadémia hangversenytermében hangverseny lesz Liszt volt tanítványainak közreműködésével.

* A Hadseregnek, Hehs Aladár nagyszerű katonai lapjának 17., 18. száma ma jelent meg gyönyörű tartalommal. A legaktuálisabb fotografiai és tartalmas, élvezetes cikkek sorakoznak a kettős füzetben.

* Liszt ünnep. Az aradi áll. tanítóképző intézet november 18-án délután 5 órakor a Fehér Kereszt nagytermében Liszt-ünnepséget rendez, amelyre már nagyban folynak az előkészületek. A legközelebbi napokban becsátják ki a műsoros meghívókat.

* A szegényfolt. (Bemutató az Urániában.) Az Uránia-színház szombaton „A szegényfolt” címmel egy nagyszabású életképet mutat be, mely a prostitúció világából meríti tárgyát, ott egyben rámutat arra az álhumanizmusra, melylyel ezt a kórdést kezeli a társadalom. Egy nemes gondolkodású leány tragikus sorsa a dráma tárgya. Végtelen lehangoló érzéssel látjuk benne társadalom álhumanizmusát, melynek minden segítő akciója mögött ott ólálkodik a kicsinyesség és rövidlátás. A nagyszabású mozgóképet még csak vasárnap és hétfőn mutatja be az Uránia 175

* A mormon áldozata. Az Apolló színház ma mutatta be azt a világhírű detektív-történetet, amely mindenütt, ahol csak eddig színre került, lába hozta a közönséget. Az aradi bemutató is óriási hatást ért el. Soha még egy detektívdráma sem találkozott oly általános és nagy tetszéssel, mint a mormon áldozata, amelynek izgalmas cselekménye mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel kötötte le a szemlélő figyelmét. A színészek, akik az izgalmas történetet a vásznon megörökítik, a világ legkiválóbb művészei és oly megkapóan, a való élet oly hű visszatükrözésével adják elő a történetet, hogy valósággal extázisba hozták a nézőket. 177

* Bámulatos az érdeklődés, amely a december 8-iki brüsseli vonósnégyes hangversenyét megelőzi. Jegyek az ifj. Klein Mór cégnél előjegyezhetők. 6923

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene.

Képek az aradi löversenyéről.

*

Arad, október 21.

Amikor az aradi löversenyter tribünjéről lebombázták a deszkatakarót és a tribün kitarja csupasz léposófogokkal megrakott torkát, akkor már közeleg a löversenyek napja. A tér fágas siva-gán apró emberkének mozognak naphosszat és addig futnak, faragnak, amíg a sima mezőből egészen csinos és barátságos löversenyter kerekedik. Három napi életre öszserótt kerítések, vidám piros zászlót lobogató pályajelző árbócok, frissen fölállított ugrató-sövények jelölik ki versenyzőknek, lovaknak és nézőközönségnek a helyét.

A mai versenyen kissé kevés volt a közönség. A hétköznap tette-e, vagy egyéb oka is volt, de bizony a tribünön alig voltak és az előcsobbi helyen is csak kis közönség sétálgatott a pompás őszi napsütésben. Holnap, vasárnap bizonyosan népesebb lesz a nézőter, de ma leginkább csak a versenyző istállótulajdonosok és urlovasok családjai, hozzátartozói adták a kintlevők többségét.

Hanem ha kevesen is voltak, azért érdekes és festői képet nyújtott a tribün környéke. Lengő plörözöket lobogtatott meg a sikság szele: fehér, barna, zöld, sőt egy kanarisárga tollbokréta is bologatott selymes, bársonyos és diagonál-szövetű női ruhák fölött. Egy óra előtt még a kosatümök, kalapok és egyéb divatcikkék voltak a beszélgetés tárgyai, de amint az első futam indulót kifüggesztették a fekete táblára, azonnal a lovak foglalták le az érdeklődést. Persa Pétert, a versenyegylet száz helyen egyszerre felbukkanó ügybuzgó titkárával valósággal megostromolták tippekért, úgy hogy alig győzött bujdosni a „feltétlenül biztos nyerőt” kérő ismerős hölgyek elől. Amivel különben alighanem azok az ismerős hölgyek jártak jól, mert a biztos tippek ma épen nem váltak be és a beavatottak kombinációja jórészt halomra dőlt.

Mindjárt az első futamban nyolc ló között válogathattak azok, akik ki akarják használni a két napos löversenyeket a totalizátor játékra. A válogatásból nagy összevisszaság támadt. Voltak, akik Molnár Lajos főhadnagy két lovában biztak, de különféle kabalák segítségével a többi telivérnek is akadt rendíthetetlen hive. P. S. mellett nem a gazdája, Haber Lajos kedvéért kardoskodtak, hanem a rejtélyes nevéért, de meg az is imponált a fiatal hölgyeknek, hogy lovasa Neimanns báró milyen rendületlen hidegvérrel szorongatja a monoklit a balszemén lovaglás közben is.

— Sikló fog besiklani — kiáltotta harciasan egy ifjabb uriember és zord elhatározással négy koronát helyezett el a totalizátorra.

Titokban, a nécmancipáció hívei Brunhuber főhadnagy lovát: Suffragette II-t is emlegették, amelynek aradi tiszt a gazdája, tehát lokálpatriotizmusból is nyernie kell. A végén persze mindenkinek leesett az álla, amikor Samuela nyert, a 13-as számot viselő Samuela.

— Ó Samuela én téged bánnam! — kiáltották Sipulusz után szabadon.

De Issekutz főhadnagy lovának a győzelme jó volt a kabalistáknak arra, hogy a csálai gátversenyben is a tizenhármásra esküdjenek. Ez Ariadne volt, Neimanns báró lova, amelytől sokan a veszteségből kivezető Ariadne-fonalat remélték. De ma abszurdumok történtek és így megtörtént az is, hogy se Ariadne, se a Baich báró féle Vándor, se az Esterházy gróf lova nem nyert, hanem nevéhez híven Absurdum győzött. De ez hasznos abszurdum volt, mert a szerencsés nyerőknek kilencszerezes pénzt jövedelmezett.

— Ejnye mi lesz — sopánkodtak azok, akik a tavalyi versenyen minden zsebüket telenyerték Folis főhadnagy sorozatos győzelmei révén — hát se Folis, se Sibrik nem nyer ma! Mi lesz a sampionlovasokkal?

A harmadik futamban nem lett semmi. Folis főhadnagy úgy gondolkozott, hogy nem érdemes egy Pityi Palkó hátán nyerni. Piros király sem volt hajlandó mézes heteit élő gazdájának, Korbuly László hadnagynak megnyerni a díját. A többiek pedig utközben összebeszéltek és átengedték a győzelmet Igaz legyennek, Molnár főhadnagy lovának.

— Csak Salamit ne fogadtam volna — fakadt ki az olcsó hely egyik plunger-e — szaláminak való és nem versenylovanak!

Ebben a versenyszámban egy kedves debut is volt: Hehs László, Hehs Vilmos aradi gyógyszerész 16 éves fia próbálkozott meg saját félvér lován a nyilvános lovaglással. Híve ugyan kevés akadt, utolsó is lett a versenyben, de a közönség azért szimpátiával fogadta a jövődéli urlovas első próbálkozását.

— A két utolsó futamot Folis és Sibrik nyeri meg — jelentette ki orakulumszerűen egy műkedvelő lószakértő, aki egyébiránt becsületes szabómester.

Igen ám, de melyiket nyeri Folis és melyiket Sibrik. Sokan a gombjaikon számolgatták:

— Sibrik... Folis... Folis... Sibrik...

Itt aztán már csak a szerencse segített: akiknek szerencséje volt az eltalálta, hogy mind a kettőt Sibrik nyeri. A kevésbé szerencsések ráhibáztak egyszer Sibrikre, a pechesek pedig előbb Folisra, utóbb csak azért is Folisra esküdtek.

— Majd holnap regresszáljuk magunkat — hangoztatták a vesztesek és fölkerelkedtek az autóbuss felé. Autóbuss, egész sereg automobil és a magánfogatok hada öt perc múlva olyan port kanyargatott az utcán, mintha husszorannyian lettek volna a versenyen, mint ahányan valóban voltak. H—e.

HIREK.

Forrongó tanárok.

(Erelves tiltakozás.)

Távirati tudósítás.

Budapestről jelentik: Az országos középiskolai tanáregyesület mai választmányi ülése igen heves lefolyású volt. Négyessy László elnök megnyitva az ülést, bejelentette, hogy a réven követelt fizetésrendezés kérdésének gyors megoldására egyelőre nincs remény. Ez az elnöki kijelentés mély megdöbbenést keltett a választmány tagjai közt.

Ezután a napirendre tértek át. Több felszólaló hevesen támadta a kormányt főleg azért, hogy a tanári állásokat pályázat mellőzéseivel kinevezés útján tölti be. Nagy Dénes és Baumgartner Aladár főleg Barkóczyt okozták, ki a kongregáció embereit részesíti meg nem érdemelt és meg nem szolgált előnyben. Ily módon az állások betöltése körül valóságos tivornya folyik. Határozati javaslatot nyújtanak be melynek értelmében a Középiskolai Tanárok Országos egyesülete elsősorban tiltakoznak az ellen, hogy a tanári állásokat pályázat mellőzéseivel kinevezések és áthelyezések útján töltik be s így módon egyeseket előnyben részesítenek. Ez a rendszer mélyen sérti és lealázza a tanárokat.

Négyessy László az ülés végén bejelenti, hogy a közoktatásügyi miniszterrel pozitív ígéretek kapott arra nézve, hogy az állásokat a jövőben csupán pályázat útján fogják betölteni, kivéve a legsürgősebb eseteket. Olyanok, akik érdekkatolikusok, vagyis azok, kik csak azért léptek át, hogy előmenetelüket megkönynyítsék, kizártnak az előléptetésből.

Ezután Krenner Miklós dr. aradi főreáliskolai tanár szólott hozzá a kérdéshez s annak legapróbb részleteit is világosan bemutatva, újból hangsúlyozta a tanár-követelések teljesítésének sürgős, elhalaszthatatlan voltát. Végül a választmány, az elnöki kijelentés ellenére, a határozati javaslatokat elfogadta.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jólát: Részben felhős, tulnyomóan száraz idő várható, további hőemelkedéssel. — Távirati prognózis: Semmi, vagy kevés csapadék, enyhébb. — A hőmérséklet déli tizenkét órákor 12.0 Celsius fok.

— A miniszterelnök Bécsben. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma titkára kíséretében Hédervárra utazott, ahonnan holnap Bécsbe megy, hogy Bethy László új kereskedelmi miniszter ünnepélyes esküvételénél jelen legyen. Az új miniszter az esküvétel után magánkihallgatásra jelentkezik a királynál. Még nem bizonyos, hogy Khuen is jelentkezik-e magánkihallgatáson, ezt valószínűleg csak akkor teszi, ha a király kifejezi ebbeli óhaját.

— Daruváry nem jön vissza? Megirták a lapok, hogy Daruváry, a kabinetiroda főnöke Egyiptomba utazott üdülni. Egy estlapp azt jelenti, hogy Daruváry kegyvesztett lett, mert Sztérynyivel és Wekerlével most is állandó érintkezést tartott fenn. Usóda Skerlecz Iván bányász.

— Törökország a hármasszövetségben. Konstantinápolyból jelentik: Egyre komolyabbá válik az a tény, hogy Törökország belép a hármasszövetségbe. A csatlakozás esetén a hármasszövetség biztosítani fogja Törökországnak területi integritását, és a békét a Balkánon. Oroszország a maga részéről hajlandónak mutatkozik a tripolisi kérdés békés megoldására, bizonyos engedelményeket ténny. ebben az esetben Törökországnak. Ha a tárgyalások kedvezően haladnak előre, úgy a békét röviden

sen bekövetkező fegyverszünet fogja megelőzni. A hármasszövetség képviselőiben a tárgyalásokat Marschall báró konstantinápolyi török nagykövet vezeli.

— Az ujaradi új plébános. Kristófczak Gyula apát, főesperes plébános nyugalomba vonulván, az ujaradi plébániára ez évi november hó elsejével plébánosi minőségben Mayer Ker. János zádorlaci plébánost nevezték ki. Zádorlakra helyettesplébánosi minőségben Siebenhaar Ferenc, lippai káplán, Gátaljára Rigó Sándor szegedhelvárosi káplán, Dognácskára pedig Németh János nagyszentmiklósi káplán küldött. Káplánokká küldettek: Nászmerák Imre Ujaradról Nagyszentmiklósról, Mihálovits Gyula Mezőhegyesről Szegedhelvárosba, Pakos Manó Csánádpalotáról Mezőhegyesre és Horváth Jácint Krassóvárról Csánádpalotára.

— Lemondott bankigazgató. Budapestről jelentik: Fellner Henrik dr., a pesti Magyar Kereskedelmi Bank egyik igazgatója lemondott állásáról családi körülményei miatt s mint beltag a Leipziger Vilmos cégbe lépett.

— Alkudozás az aradi Széchenyi gőzmalomra. A minap irtunk arról, hogy Hatvany bárók alkudoznak az aradi Széchenyi gőzmalomra. Ezzel budapesti estlapp azt jelentette ma, hogy a felek a szerződést már alá is irták és a malom átment a Hatvany bárók tulajdonába. A malom egyik vezető embere viszont kijelentette előttünk, hogy ez nem felel meg a valóságnak, mert a tárgyalásokat még mindig nem fejezték be.

— Temetés. Ma délután 3 órákor temették el Domány Józsefnét született Schneberger Agnest, akinek elhunytáról mai számunkban már megemlékeztünk. Az egyházi beszterelést a szokásos gyászompával végezték, majd a nagyszámu gyászoloktól követett és koczoruktól borított koporsót a felső temetői kápolna sírboltjában helyezték nyugalomra. Az egésztestő gyászmisét hétfőn mutatják be a minorita templomban.

— Nyilatkozat. Ujságírói pályám legelején az Aradi Közlöny múlt évi 214. számában „Amiről beszélnek” cím alatt cikket irtam. Írásom éle mások ellen irányult, mint akik abban maguk ellen való tendenciát és sértést láttak. Az ujságírói rutina hiányzott ciksem megírásakor és azért történhetett meg, hogy mást olvashattak ki abból, mint amit megírni szándékoztam. Jobb szándékom ellenére okoztam tehát fájdalmat és keserűséget, de tény, hogy a sajnálatos félreértés és a téves értelmezés eléggé nem fájdalható eredményre vezetett. Ezért tartom erkölcsi kötelességemnek, hogy Lénárt Vilmos urnak, kinek ciksemmel oly nagy fájdalmat okoztam, kijelentsem, hogy sérteni írásommal sem őt, sem családját nem akartam, nagyon megbántam, hogy a kihatásaiban oly súlyos cikket megírtam és hogy ezért itt a sajtó nyilvánossága előtt bocsánatot kérek. Vorós László dr.

— Eljegyzés. Csernovics Emlát, Csernovics Diodor dr. állami jószágigazgató, miniszteri tanácsos bájos és nagyműveltségű leányát eljegyezte Madarász Pál, Madarász Elemér miniszteri tanácsos fia.

— Gaál Mózes előadásai. Gaál Mózes, a neveléstudományok legkiválóbb magyar képviselője vasárnap délelőtt 9 órákor a városháza dísztermében tartja meg első előadását. A délelőtti előadás a tanuló ifjúságnak szól, míg a délutáni 5 órákor ugyancsak a városháza dísztermében tartandó előadás a gyermeknevelés köréből a szülőknek fog értékes tudnivalókat nyújtani. A hétfő délelőtt 9 órákos a városháza dísztermében tartandó előadás pedig a tanároknak, tanítóknak és tanítónőknek a nevelés tudomány legújabb fejleményeiről fog tanulságos képet adni. A belépés mind a három előadásra díjtalan. Az előadásokon a népnevelés ügye iránt érdeklődő közönséget a rendező-bizottság a legszívesebben látja.

— Parlagon heverő bányák Brád környékén. Az utóbbi időben Erdély bányáipara rendkívüli lendületet vett legalább is azt mutatja, hogy a legutolsó 5 évben a zártkutatómányok mondhatnók a normális kereten túl szaporodtak, a kérvények pedig tömegesen hevernek a bányakapitányságoknál s a miniszteriumban. Végeredményben azonban az üzembelen levő bányák száma nem nagyon változott. Néhány alapítás külföldi, főleg francia és belga tőkék segítségével ugyan meglehetősen lendületet vett, a legtöbb zártkutatómány birtokosa azonban töké nélküli, a szerencsében bizó vállalkozó, kit a felszínes kutatások eredménye biztatott ideig-óráig. Ily módon ezek a kisebb területű bányák és zártkutatómányok pár hónapi nem annyira művelés, miat inkább kutatás után parlagon maradnak s a bányakapitányságok egymásután szőlítják fel a tulajdonos társaságokat a hivatalos lap útján a művelésre. A Budapesti Közlöny mai száma ismét négy ilyen felszólítást tartalmaz. A „Rudai 12 apostol bányája” dus aranytermése Brád környékén nagyon megnövesztette a vállalkozó kedvet. — A környékbeliek minden talpalatnyi hely alatt aranyat sejtene, sietnek zártkutatómányi jogot szerzeni, hogy a területek kibaszolását maguknak biztosítsák. Tőke híján azonban tisztán spekulációra szorulnak, a műveléshez hozzá sem kezhetnek s minden igyekezetük oda irányul, hogy az aranyat ígérő területet és jogot jó áron eladhassák. A zalatnai m. kir. bányakapitányság most négy kisbányahatárral bíró társaságot szőlít fel az üzembelhelyezésre. Három kisbánya a „Szergey Miklós” társulat tulajdonát képezi, míg a negyedik az Egyesület Szent György és Szent János tisztibányatársulatát; egyik bányaterület sem haladja meg azonban a 804 négyzet métert. A felszólítás értelemben, ha a társulatok, melyeknek bányái hivatalos adatok szerint már hosszabb idő óta üzemen kívül állnak, a bányatörvény alapján a felszólítástól számított 60 nap alatt a bányüzemet meg nem indítják s az eddigi üzemelhananyagolást nem igazolják, bányajogosítványukat elvesztik.

— Kirekesztés a tőzsdéről. Budapestről jelentik: Ma egy hete történt az a kinos botrány a tőzsdén, hogy Kormos Gyula inzultálta a tőzsdetereben Vajda Imrét. A fürge tőzsdetanács máris itélkezett és Kormos Gyulát az igazgató bizottság, mint a tanács fegyelmi szerve, másodfoku fegyelmi büntetéssel sújtotta és — amint az ítélet mondja — az üz-

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás.

vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, cukorbetegségnél, vörhenyél, emésztési és idegrendszeri szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható kórház- és kórház-kezelőintézetekben és gyógyszertárakban.

SCHULTES ÁGOST

Salvator-Lipóci Salvatorforrás-védőlet, Budapest, V. Radófy-utca 8.

letmenetet megzavaró viselkedéséért október 28 á-tól 25-éig kizárta a tőzsdéről.

— Az aradi vár csatornázása. Ismertettük a földművelésügyi miniszternek azt a rendeletét, amelyvel eltiltotta, hogy a város területéről a szennyvizet a Marosba vezessék. A tanács a rendelet végrehajtására lévén kötelezve ma tartott üléséből árt a várparancsnoksághoz, hogy a miniszteri rendelet értelmében csatornáztassa a vár egész területét, mert a miniszter kiküldötte személyesen fog meggyőződni arról, vajjon ez a fontos közegészségügyi intézkedésnek a hatóság eleget tett-e?

— Étvágytalanságban szenvedők sokszor mindenféle csodaszerrel próbálkoznak, melyek a gyomrot megtöltik és ingerlik, de a kívánt hatást legföljebb csak egy-egy alkalomra képesek előidézni. A ki étvágyát állandóan helyre akarja állítani, célját úgy fogja elérni, ha néhány napon át a reggelizés előtt 1—2 deciliter Ferencz József-keserűvizet iszik. A Ferencz József keserűviz az egész orvosi világ osztatlan elismerésében részesült. Így dr. Antonio Maggiorani, az olasz királyi ház főorvosa, azt írta róla, hogy „ez a legjobb hashajtó ásványvíz, melyet ismerek.” A fűszerüzletekben és gyógytárakban kifejezetten „valódi Ferencz József”-vizet kell kérni! A Ferencz József keserűvíz-források igazgatósága Budapesten van. 24—XIV.

— Fizetéképtelen aradi kereskedők. A bécsi Hitelezővédegyelet a következő aradi fizetéképtelenségeket közli: *Korányi Jenő* férfitulajdonos cég. Aktívuma 19,000 korona, passzívuma 59,000 korona. A cég fizetéképtelenségét hitelének teljes kimerítése, a rossz üzletmenet és az erősebb konkurencia okozta. — *Németh István* rövidáru kereskedő cég aktívuma 50,000, passzívuma 105,000 korona. Németh nemrég vette meg az üzletet régebbi tulajdonosától, Nádler-től. Miután a rá nézve nem kedvező vételárát kimerítette, további fizetéseinek csakhamar zavarba jutott.

— Áhír egy katonatiszti afférről. Ma délelőtt városszerző kolportáltak azt a hírt, hogy a Deák Ferenc-utcában véres katonai affér játszódott le és hogy egy katonatiszt a nyílt utca során kardjával leszurt egy aradi borkereskedőt. A hír eljutott a katonai lakatnyákba is és onnan sűrű egymásutánban telefonon hívták fel a rendőrséget, vajjon mi igaz a dologból. A csendőrlaktanyából pedig megjelent egy őrmester a rendőrségen, mert a csendőrségnél úgy tudták, hogy egy csendőrtiszt lett volna a merénylő. A rendőrségen természetesen mindenhová azt a feleletet adták, hogy a hír nem igaz. Míg a csendőrmester *Berecz Ferenc* kapitánynak hivatalos helyiségében kérdezősködött, megjelent egy rendőr, aki egy gyalogos-őrmestert és egy a Deák Ferenc-utcában lakó aradi iparost állított elő. Nagy Péter őrmester Budapestről ma reggel érkezett Aradra, hogy bátyjával, Nagy Ödönnel az atyai örökségre osztályegyezséget kössön és a tárgyalás folyamán a fivérek összevesztek, majd birokra keltek és verekedni kezdtek. A házbeliak ezt látták, kiszaladtak az utcára, hogy rendőrt hívjanak és az utcán járónak úgy mondták el, hogy egy katonatiszt kardot fogott egy polgármesterre. Ebből keletkezett aztán a tiszt afférről híre. A rendőr azért állította elő a verekedőket, hogy a városházán kibékítsék őket.

— Házasság. *Somogyi József* az Aradme-gyel takarékpénztár főtisztviselője ma délelőtt fél tizenkettőkor köt házasságot az aradi anyakönyvi hivatalban *Werner Irénkével*, *Werner Károly* helybeli terménykereskedő leányával.

— Levélszekrény az autobuszokon. Megir-tuk, hogy az aradi postafőnökség a közönség kényelmére a városi autobuszokon levélszekré-nyek elhelyezésére kért engedélyt a tanácstól, továbbá kérte azt is, hogy a vasuti végállomá-son a levelek kiszedésével az autobuszkalauzo-kat bizza meg a hatóság. A tanács a szekré-nyek elhelyezésére az engedélyt megadta, de a kalauzoktól nem akarja megkövetelni a leve-lek kezelését, mert nem vállalhat felelőséget esetleges hiányokért és egyéb károkért.

— Epilepszia ellen sokféle gyógyszer van forgalomban. Bizonyos azonban, hogy a hány epilepsziás beteg van, annyiféle a betegség változata, ami te mézszerű is, tekintettel arra, hogy az egyes betegek mennyire különböznek egymástól nemre, korra és testalkatra nézve. Ebből önként következik, hogy csak oly gyógy-mód eredményezhet tartós gyógyulást, mely minden egyes betegnek egyeni természetéhez alkalmazkodik. E követelménynek az a gyógy-mód felel meg leginkább, melyet a hirneves speciálista orvos *Dr. Szabó B. Sándor* honosi-tott meg, a mely több ezer esetben fényesen bevált és a szakirodalom részéről is elismerő méltatásban részesült. E gyógymód azért oly nagy értékű, mivel az epilepszia gyökeres gyógyítását teszi lehetővé, mit a gyógyult ese-tek nagy száma is bizonyít. Gyógyulást ke-reszők forduljanak felvilágosításért *Dr. Szabó B. Sándor* orvosi rendelő intézetéhez (Budapest, V. Nagykörút utca 18.) 6734

— Ijesztés öngyilkossággal. Ma este telefo-non arról értesítették az aradi rendőrséget, hogy a Kápolna-utca 4. számú ház egyik la-kásából halálhőrgés hallatszik és valószínű, hogy ott öngyilkosságot követett el valaki. Az ajtó belülről zárva van és így behatolni nem lehet. *Szcepkovszky Teofil* ügyeletes rendőr-hadnagy és *Hecht Arnold* dr. megjelentek a lakásban, amelynek ajtaja akkor már nyitva volt. Mikor beléptek a szobába, egyik sarokba összekuporodva találtak egy fiatal nőt, akit nyomban kihallgattak. Elmondotta, hogy meg akarta mérgezni magát, de a mérgezés nem sikerült és ekkor felakasztotta ma-gát, de mielőtt még a hurkot megrá-cotta volna, megzondolta a dolgot és kibujt belőle. A nyakán az orvos tényleg ta-lált is véraláfutást, de az öngyilkos szerszámot nem lelték meg. Minthogy a hatóság látta, hogy igen fura mindaz, amit az asszony el-beszélt, érdeklődni kezdett a viszonyai iránt és megtudta, hogy a 21 éves nő *Virág István* városi gépész felesége, aki csak néhány héttel ezelőtt ment férjhez, de minthogy nem tudott békében élni az urával, ez külön vált tőle. Az asszony, hogy rájsszen a férjére, eljátszotta az öngyilkossági szerepet.

— Birtokcsere. Az elmúlt hetekben Aradon a következő birtokváltások történtek: *Mácsán Joca* eladja az aradi Mihály-utca 110 sz. házat 4700 koronáért *Dragomér Gyulának*. — *Farkas Erzsébet* eladja az aradi *Aulich* utca 20. sz. házat 73000 koronáért *Szűcs F. Vilmos* és nejének. — *Radványi Józsefné* eladja az aradi *Gyár-utca* 13. sz. házat 78 0 koronáért *Kapi-tány Béla* és nejének.

— Fűtési idény közeledtével ajánlok a n. é. közönségnek elsőrendű porosz szalon kősze-net, légszesz-köszöt és aprított száraz tüzfát házhoz szállítva. *Altman Ede* *Wesselényi-utca* és *Kis Ernő* utca sarok. Telefon 46. 4526

— Karácsonyi ünnepek közeledtével felhívom az uri közönség szives figyelmét legmodernebb gépekkel felszerelt fényképészeti műtermemre. Ajánlom a fotóművészet legújabb kiviteleit u. m. mattalbumiu, pigment, gummi nyomat és olajfestményeimet, ugyszintén aquarell és pas-tell képeimet a legművésziesebb kivitelben. E téren külföldön szerzett tapasztalataim garan-ciát nyújtanak, hogy módomban van a legké-nyesebb igényeket is legjobban kielégíteni. Felvételeket naponta délután 5 órától villany-világítás mellett eszközölök, melyek azonban a nappali felvételtől meg nem különböztethetők. Bál saisonban előzetes bejelentés mellett este 10 óráig készséggel rendelkezésre állok. Szives pártfogást kérek, kitűnő tisztelettel *Kossak Sándor* cs. és kir. udvari fényiroda tulajdo-nosa. 5119

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 21-én a következő születéseket, halálozásokat és házassá-gokat jelentették be: Született: *Szűcs Gábor* vasuti segédfekezőnek *János* nevű fia. *Hancu János* napszámosnak *Virág* nevű leánya. *Nonhauser Ant-al* állomásfelügyelőnek *Antal* nevű fia. *Meghalt*: *Bánfi Mária* 11 éves leány. *Janka Mihály* 41 éves asztalosmester. *Özv. Schneider Ant. Iné* 77 éves magánzónó. — Házasság nem fordult elő.

— Felhívjuk t. olvasóink figyelmét az *Ame-rikai cipőrézsvénytársaságnak* lapunk ma számában megjelent hirdetésére.

— Reklám kirakatok Aradon. Csak a fővá-rospan láthatók olyan célszerű és vonzó kira-katok, mint most *Fischer Simon* nagyáruházá-ban Aradon, Szabadság-tér 12. sz. alatt. Az utcai és kapu alatti, ujjonnan berendezett páratlan olcsó árakkal és ezerféle cikkel ellá-tott 40 kirakat valóban minden vevő figyelmét magára vonja és nem csoda, hogy az olyan ügyesen vezetett áruházat, mindenki szivesen felkeresi. 5131

— Minden hölgy elismeri, hogy felöltöt ől-csón és szép elegáns kivitelben, csak *György Menyhért* és társánál lehet vásárolni, mert a cég egyedüli főtörekvése oda irányul, hogy nagy választéku raktárát napról-napra érkező újabb modellekkel még választékosabbá tegye. *György Menyhért* és *Társaság* Arad, *Andrássy-tér* 8. sz. a *Minoriták* templomával szemben. Telefon 855. sz.

— Magy. kir. szab. oszt. sorsjáték. Ennek a sorsjátéknak a nagy nyereség esélye, vala-mint a sorsjegyek eladásával megbízott eláru-sítók mintaszerű üzletvezetése annyira meg-kezdveltették a közönséggel ezt a sorsjátékot, hogy rendszerint a sorsjegyek már a sorsjáték I. osztályának huzása előtt mind eladottnak. A most lefolyt XXVIII-ik sorsjátékban is a sor-sjegyek már az I. osztály huzása előtt kiáru-sítottak úgy, hogy az elárúsítók nem voltak ab-ban a helyzetben, hogy ennek a sorsjátéknak főhuzása alatt vevőiknek — pótsorsjegyeket a további játékbani játszáshoz rendelkezésükre bocsássanak. A hivatalos tervezet a most kö-vetkező XXIX-ik sorsjátékhoz — az I. osztály hu-zása november hó 16—17-én lesz — a ma megje-lenő számunkban lesz közzétéve. 5110

— Hölgyek szives figyelmébe. Értesítjük a n. é. közönséget, hogy legújabb modellű őszi és téli bécsi és párisi kalapjaink dus választékbán megérkeztek, kérjük azok szives meg-tekintését. *Schweiger* és *Békés* női kalapdivat-terme *Andrássy-tér* 20. 4707

— Virágkoszoru. B. vevőimnek és a n. é. kö-zönségnek szives figyelmébe ajánlom mindszentekre a legújabb élő és preparált virágkoszorukat a leg-olcsóbb árak mellett. Szives pártfogásért eszedezik: *Pauszár Sándor* kertész, virágkereskedése Arad, *Weitzer János*-u. Uj leányiskola. 5020

— Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk *No-vák Rudolf* fogműtermét Arad *Tökölly-tér* 7. szám alatt, I. emelet.

NEUMANN M.

uri szabó

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

Őszi és téli nagy képes árjegyzéke megjelent.

Kívánatra ingyen és bérmentve

EISER SÁNDOR

legrégibb és legnagyobb különlegességi üzlete világítási tárgyokban 4996

ARADON, Weitzer János-utca Minorita-palota

Raktár mindennemű villanyvilágítás, légszesz, acetylen-csillárok, légszeszfűző és vasalási készülékekben. A magyar gáz-izzófény részvénytársaság (wel-bachi dr. A er Károly szabádalma) egyedüli elárúsítója. — Összes felszerelési cikkek (armaturák.) Kérem a nagy közönséget sziveskedjék megtekinteni ujonan érkezett bel- és külföldi ujdonságaimat csillárookban és világítási üvegárukban.

— Tüdőbetegek ambuláns kezelése. Specifikus (oltásos) kezelés. Könnyebb esetekben fennjárólag is. Róth Kálmán dr. orvos, Temesvár, Batthyány-utca 2. sz. Rendelőrák: d. e. 8 - 10. d. u. 2-4-ig. Telefon 913. Súlyosabb, fekvő kezelést igénylő betegek kényelmes betegszobát kaphatnak. 4967

— A hölgyközönség figyelmébe! Az urali hölgyközönséget értesítem, hogy Szentpál-utca 8. alatt egy angol és francia női ruha műtermet nyitottam, ahol a legújabb divatlapok szerinti női kosztümöket és felöltőket legjutányosabban készítek. Becses pártfogásáért esedezik Szauerland Andor. 5025

— Geréb dr. ogyi szemínáumra Kolozsvár Farkas-utca 5. szám. (A régi színház mellett.) Kiváló sikerrel készít elő jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgára, igen jutányos díjazásért. Három hónap alatt doktorátushoz juttat. A Székely-féle javaslat küszöbén vegye mindenki igénybe ez intézet segítségét. Tájékoztatót bérmentve. 4821

— Egy Kárpáti főle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Béni-tér. 4676

— Felhívjuk az olvasó körönség szíves figyelmét a Csipke Áruházak mai lapunkban közzétett érdekes hirdetésére. 6927

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. 4871

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére — házilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 4510

Egy hölgy

aki bőrének egészségben tartására figyelmet fordít, különösen a nyári szeplők eltávolítására, a bőr puhántartására és fenér taintjére és ezt meg is akarja tartani, az csakis Steckenpferd-Lilientej szappannal mosakodik a (lófejű bot védjeggyel) Bergmann és tsa cég Tetschen a/E. gyárából. Darabja 80 fillér, amely minden gyógytárban és drogeriában kapható.

436

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A bajai főispán és gazdatisztja. A szabaddai törvényszék ma tárgyalta Burnáthy Pál gazdatiszt zsarolási pörét. A vádlott ellen Szemző Gyula bajai főispán emelt panaszt s a törvényszék négy havi fogságra ítélte el a gazdatisztet rágalmazás miatt.

§ Elmebajos aradi orvos. A gyulai törvényszék ma átiratot intézett az aradi törvényszékhez, melyben csatolta a gyulai elmeegógyintézet szakértői véleményét Fényes Samu dr. aradi nőorvos elmeállapotáról. Az elmeegógyintézet ugyanis a véleményt, melyben Kurtucz Valéria dr. főorvos a nőorvost elmebetegnek deklarálja, tévedésből a gyulai törvényszékhez adta be. Az orvosi vélemény alapján az elme-

gyógyintézet igazgatósága Fényes Samu dr. gondnokság alá helyezését indítványozza. A törvényszék a napokban fog dönteni a gondnokság alá helyezés ügyében.

§ Felsőszékesi pör Toselliné ellen. Zágrábból jelentik: Az itteni ügyészség Lujza hercegnő, Toselliné ellen megindította a sajtóper felsőszékesi miatt. A horvát sajtótörvény ugyanis szubjektív rendszer alapján épült fel s miután Toselliné memoárjait felsőszékesi miatt konfiskálták, az ügyészség ex offio megindította a szerző ellen az eljárást.

TÁRKASÁGOK

(A nő és a jégsekreány.) Egyik utóbbi aradi, ugynevezett kedélyes mulatságon történt. Az estély nem volt egészen zártkörű és épen ez a jellege magyarázza meg, hogy ilyen jelenet is történhetett.

Egy tulbizalmas természetű fiatalember nagyon meleg viselkedést tanusított a táncosnőjével szemben. A hölgyet azonban nem lehetett olyan könnyen kedvre deríteni, mint a táncos gondolta. Legrégibb ötleitei, legforróbb vallomásai is hatástalanul hullottak a terem parkettjére a blazirt és határozottan rosszul táncoló hölgygyel szemben.

Amikor a fiatalember látta, hogy a táncosnót úgy se tudja meghódítani, elhatározta, hogy erős tréfát enged meg magának vele szemben. Amikor egy fordulónál a kisasszony a lassu járás miatt majdnem feldöntötte a táncosát, az kissé bosszusan jegyezte meg:

— Nagysád határozottan olyan, mint egy jégsekreány.

A hölgy nagyot nézett, aztán tréfának vette a dolgot és ezt felelte:

— Mint egy jégsekreány? Talán azért, mert olyan hideg természetű vagyok?

— Dehogyan azért. Hanem azért, mert olyan nehezen mozdul, mint egy jégsekreány.

(A cseléd visszafel.) Egy aradi urinó cselédi körökben arról nevezetes, hogy a szobalányait olyan sűrűn váltja, mint egy szolid hivatalnok például az ingeit. Majdnem minden héten új leány takarítja a szalont. Azaz, hogy takarítaná, ha ónagysága közben el nem zavarná.

Az a cseléd, akit tegnap elbocsátott, a következő párbeszéd miatt volt kénytelen megválni az állásától:

— Nézze Berta, nézze milyen vastagon áll a por a szalomban minden butordarabon — s ezzel végig húzta az ujját a rokokó fotelon. Nézze, ez már legalább két hete, hogy itt áll ilyen porosan.

A szobaleány vállvonogatva felelt:

— Két hete? Hát akkor mit tetszik veom kiabálni? Hiszen én még csak három napja vagyok itt,

(A házasság.) Ugyanaz a fiatalember, akiről a minap e helyen megírtuk, hogy csak olyan családba nőszül, be amely őt elistudja tartani, — ugyanaz az ifju ismét csevegett a házasság szentségéről. És újra egy boldog vőlegénnyel vitakozott.

— Ne beszéljétek nekem — mondta a cinikus

fiu — hogy léteznek még szerelmi házasságok. Ma a legtöbb fiatalember a hitelezői kedvéért nősül meg.

A vőlegény méltatlankodva felelte:

— Hogyan beszélhetsz így. Talán te is a hitelezőid miatt fogsz megnősülni.

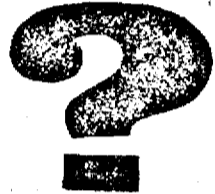
A fiatalember gunyosan nevetett.

— Nem, barátom. Nálam megfordítva fog történni. A szegény hitelezőim lesznek kénytelenek megnősülni — én miattam.

Mit használjunk

hajhullás és fejkorpa

ellen

3611

Mint a hajhullás és korpaképződés leg-hathatósabb ellenszere a világhírű Dr. William Patterson-féle szagtalanított és töbzörösen rectificált petroleum kivonat van elismerve. Ezen kivonat a forgalomban

Dr. William Patterson American Hair Petrol

néven szerepel. Egy üveg ára 2 korona. Kapható Aradon

Hánzu Nestor
Vöröskereszt Drogeria

Weitzer János-utca 2. sz.

Magyarországi főlerakat: Barabás és Stefanovits droguisták, Budapest, Alagut-utca 5. szám alatt.

TANÜGY.

(—) Láng Mihály székfoglalója. A Magyar Paedagogiai Társaság, amely a nevelés-tudomány legkiválóbb magyar művelőit egyesíti, rendes tagul választotta Láng Mihály aradi állami tanítóképző-intézet igazgatóját, aki a Társaság mai rendes főelőadó ülésén tartja meg Budapestén a M. T. Akadémia üléstermében székfoglalóját. Értekezésének tárgya: Az óvónő-, tanítónő- és tanítóképző intézetek szakiskolai jellegének lényege.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

W. J. dr. Arad. Cikkét köszönjük; az aradi ünnepély alkalmával tesszük közzé.

F. Gy. Borosbesbes. Ha a kérdés aktuálissá lesz, forduljon újból hozzánk. Addig, míg a kurzusra vonatkozó előkészületeket meg nem tesszük, nem tudhatjuk a feltételeket s így kérdésére sem tudunk addig választ adni.

Arad, Andrássy-tér 17.

(Reinhart-hám.)

Férfi kelengye óriási választékban.

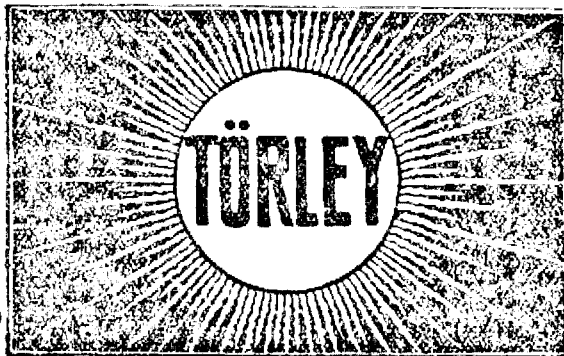
Nagy raktár nyakkendő különlegességekben — Férfi felöltők, Raglanok és gummi kabátok 30 koronától. 2169

Intézeti flu kelengyek dus választékban.

Szabott árak! — Szolid kiszolgálás!

Városi és megyei telefon 765

Maidt és Schrod

6798

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

1911. október 21

Budapest, október 21

Köszaru.

Amerika 1-el marasabb. Kínát, vételkedv korlátozt, 18 ezer mm. 5—0 fillérrel magasabb. Az árak 50 kilónként számítva:

Határidő.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Búza 1911. októberre	11 91—11 92	11 89—11 90
Búza 1912. áprilisi	12 11—12 12	12 11—12 12
Rozs 1911. októberre	10 41—10 42	10 54—10 55
Rozs 1912. áprilisi	10 5—10 52	10 52—10 53
Tengeri 1912. májusi	8 62—8 63	8 61—8 62
Zab 1911. októberre	9 53—9 54	9 51—9 52
Zab 1912. áprilisi	9 69—9 70	9 67—9 68

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Október 21 —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	111.—
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	90.80
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	79.—
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	90.60
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92.50
Magyar nyereséménysorsjegy kölcsön	216.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	156.—
Csizsák járadék papírban	91.40
Csizsák járadék ezüstbe	94.75
Csizsák járadék aranyban	114.75
Csizsák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	91.50
1880. évi csizsák államsorsjegy	157.—
Csizsák-magyar bankrészvény	19.95
Magyar hitelbank-részvény	833.—
Csizsák hitelintézeti részvény	627.—
Csizsák-magy.-államvasúti részvény	278.25
20 frankos arany (Napoleondor)	19.21
Római birodalmi márka	117.75
London vista	241.42 ¹ / ₂
Páris vista	95.95
20 márkás arany	23.55

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ

Vasárnap, 1911. október hó 22-én
Délután 3 és fél órakor mérsékelt helyarakkal:

Cigányszerelem.

Regényes operette 3 felvonásban.

Bete 1/3 órakor rendez helyarakkal:

C) bérlet. C) bérlet.

Felhő Klári.

100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti népszínmű 3 felvonásban. Írta: Ratka László. Zenejét szerző: Szentirmai E. és Erkel Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Özv. Abáné	Follinusz E.	Csik Vendel	Polgár S.
Aba András	Keszler Ede.	Istók, fia	Győző A.
Felhő Klári	Novák Irén.	Viola Éva	Kápolnay J.
Felhő Katica	Vendrey V.	Rokkáné	Benkőné.
Tengeri Ádám	Várnai Jenő.	Gergő	Vass Jenő.
Bálint, fia	Dr. Beregi S.	Szita Pista	Ladiszlay J.

Kezdete este 1/8 órakor.

Hétfőn, október hó 23-án:

Taifun.

Dráma 4 felvonásban. Írta: Lengyel Menyhért dr.

SZEMÉLYEK:

Dr. Tokerao	Dr. Beregi S.	Hona	Novák Irén.
Je-hikava	Polgár S.	Teri	Neogrady D.
Kabayasi	árVnay Jenő.	Elnök	Delly Lajos.
Omayi	olPgár Béla.	Yedő	Herold dr.
Bruck	nikCsár L.	Ügyész	Csaky F.
Lándner	Déli Lajos.	Beküdt	Győző A.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Gárdonyi Simon-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma vasárnap, 1911. október 22.

1. Olasz Alpesek. Te mézet után. — 2. A tenger holdvilágából. Látványosság. — 3. Pecz, a bírózó mester. Humoros. — 4. A szégyenfolt. Nagyvárosi erkölcsrajz 3 felvonásban.

Előadások d. a. 2 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek kérésnek a nőzótéren kalap nélkül megjelennek.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma vasárnap, 1911. október 22-én:

Detektív műsor. Csak három napig.

1. Mozgófénykép-ujság. A hét világeseményei a helyszínen készült mozgófénykép felvételekben. Az Apolló-színház állandó műsor-száma.

2. A mormon áldozata.

Detektív történet 3 felvonásban.

Előadások délután fél 3 órától.

Helyárak: Páholy útszéknél 1 kor. Zártkör 1 kor. Bete hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyesedőknél.

Saját zenekar.

Ruhatár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

Arad, József főherceg-ut 9.

(Lutheránus templommal szemben.)

Egy a fehérneműtöméshez való utasítást tartalmazó füzet bárkinek ingyen kiadatik.

Dr. Momák Döme

ügyvédi irodáját

Arad, Maros-u. 2. szám

alá 5078

helyezte át.

Kövekezés

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Gárdonyi G.: Hoszuhaju veszedelem, Kiss József: Legendák a nagyapámról, Móricz Zsigmond: Az isten háta mögött, Heltai: Színes kövek, Bíró Lajos: Szolgák országa, A Fekete ostor és más novellák, Tábori Róbert: Kétféle igazság, Malonyai Dezső: Polgártársak, Szabóné Nögáll J.: Firt, Szomaházy I.: A sas-utca, Bokor Malvin: Mintha álom volna, Lagerlöf Zelma: Arne ur kincse, Quiller Couch: A holt ember sziklája, Modera Franciák: A vénusz-hegyen, Szerelmes leányok, Bronson H.: A tenger aranya, Dr. Bauer Gábor: Egy színész nő kálváriája, Kétó: Legjobb pikáns viccek, Boothby Guy: A kalandorok királya, Lagerlöf Zelma: Szt Veronika zsebkendője, Bíró L.: A császár és más férfiak, Ritoók Emma: Négyen a tűz körül, Dr. Bucsányi: Természetes élet és gyógy mód.

Némethen: Zahn Ernst: Die Frauen v. Tannó Fontane Theodor: Frau Jenny Treibel, Lieblein Severin: Kismet, Wassermann Jakob: Der goldene Spiegel, Edridge D. G.: Der Fall von Millbank, Ida Boy-Ed: Hardy von Arenbergs. Zobelitz Hans: Die herbe Gräfin, Hegeler V.: Der Mut zum Glück, Lauff Joseph: Marie Verwahren, Hermann Gaorg: Spielkinder, Rosner Karl: Die silberne Glocke, Stratz Rudolf: Für dich, Heimburg W.: Familie Lorenz, Halbe Max: Der Ring des Lebens, Schweriner Oskar: Das geraubte Bild, Gersdorff A.: Das Bild zu Sais, Ompteda G.: Maria du Caza, Hollaender F.: Das letzte Glück.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

Vidék bérlet is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor., vagy füzetenként 20 fill.

Legújabbak: Littmann: Házaló, Mozgó képek, Grósz: A rámozó, Füredi: Egy liba... két liba... Zerkovitz: Asszonykám adj egy kis kimenőt, Márkus: Éjjel ha kisüt a hold, Ringwald ur. Ki szeret nyáron? Stern Courquin: Zsuzsi pezsgő dala, Sipos: Laura dalok Baka — Baitz: Vándormadár, Zerkovitz: Kék róka, Vörös Ferkó: A ló, a ló, a ló. Grósz! Nem kő! Heinrich Berte: Kreolvér, Tájber: Minnek turbékoltok, Tarnay: Turi Balog Marcsa, Zerkovitz: Fecském hova szállsz? Gilbert: Ártatlan Zsuzsi, Hetényi: Pásztor-dal, A sajtóhiba, A szultán zsebkendője, A zenélő óra, Hetényi Albert: Toncsi. Garni. Salgó: Az ajtó Grósz A: Uri primás, Kerker: Goldfisch-Duett, Valahol a nagyalföldön.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papírkereskedése radon

American Shoe Company Ltd.

BUDAPEST,

V., Dorottya-utca 6. sz. és VII., Erzsébet-körut 42. szám.

Kizárólagos elárúsítása a következő világhírű és elsőrangú amerikai cipőgyártmányoknak:

Urak részére:
Edwin Clapp and Son
Barry
Walk-Over
Commonwealth

Gyermekeknek:
Piehler.

Hölgyek részére:
Sorosis
Cousius
Laird Schober
Queen

Kérje ujonnan megjelent képes árjegyzékünket.

Uj üzlet!

Értesitem igen tisztelt ismerőseimet, valamint a n. é. közönséget, hogy Radó Gyula cégtől kiléptem és **ARADON, a Lázár Vilmos-utca 3 szám alatti házban**

vászon és kézműáru-üzletet nyitottam,

ahol ugy készpénzért, mint részletfizetésre olcsó árért lehet vásárolni. Szives pártfogást kér

Kovács Simon.

Ertesítés.

Van szerenésém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy az őszi ujdonságok, a legelegánsabb utcai és estélyi cipőkben már megérkeztek. Kobrak-cipők minden formában és kivitelben.

Lányi Marezell,

1659

cipő-különlegességi raktára
Arad, Atzél Péter-utca 1. sz.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü **czukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok hasonlatos utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabkáján rajta van a „Réthy” név. Egy doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.

Csak RÉTHY-félét fogadjanak el!

6731

Beteg ön?

Ingyen közlöm mindenkivel, miként szabadultam meg hosszas tüdőbetegségemtől (tuberkulózis, torokgyulladás és astma). Eredmény biztos. Ezért semmi díjazást nem kérek! Ezt mind csak azért teszem, mert betegségem alatt, midőn állapotom már általában reménytelen volt, elhatároztam miszerint ha olyan szert kapok, mely gyógyulásomhoz vezet, úgy azt az összes lapokban saját költségemen nyilvánosságra hozom.

5123

Krizsek F.-né

Prag. II. 2007. szám (Böhmen)

25 öi

5105

buzaszalma

Mácsán, a községi jegyzőnél

eladó.

Telefon I. szám.

SALAMANDER cipők elárúsítása.

Oriási választék
valódi amerikai
VADASZ-CZIPŐKBEN.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányu cipők aradi kizárólagos egyedárúsítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt **Egységárak:** Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. viselhet. luxus kivitel 20 „ 50 .

WEINBERGER JANOS, ARAD

elsőrendű cipőáruháza.

1116

Tessék-a kirakatot megtekinteni.

Telefon 312 szám.

Ezen rovatban minden az egy-
esetű bejelentésnek ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 3 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József körút 9. sz.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a melytől a szöveg előír — avagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor kövendő. Állásfelvétel megkötésénél, (a jellegű leveleket hirtve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, az esetben, választásig csatlakozó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 3 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratos aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal hivatalos díjtalanul megismerkedik. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

KIADÓ LAKÁS.

Ne írja ki

a kapujára, ha kiadó lakás van, mert sok fölösleges szaktatást zúdít magára a lakóra. Hirdessen az „Aradi Közlöny” apróhirdetéseinek „Lakás” rovatában és minden alkalommal a kiadóhivatalnál kaphat kedve szerinti lakót.

4 szoba,

elő- és fürdőszobából és minden hozzátartozóból álló lakás Batthyány-utca 88/a. szám alatt november 1-től kiadó. Bővebbet a házmesternél. 4865

Kiadó

azonnal 3 szobás, előszoba, fürdő-, eseléd- és mindenféle hozzátartozó modern utcai lakás Florián-utca 5/c. kapu alatt jobbra. 5086

Pécskán,

a főutcán egy négy szobából álló lakás, konyha, kamra, fűskamra, sertésöl, szőlő és gyümölcsös kerttel együtt három havi kölcsönös felmondási jog mellett egy évre, november elsőtől bérbeadó. Bővebbet Bodrozsán Szilárd aljegyzőnél Pécskán, vagy Toncza Sebestyén igazgatónál Griden. 5121

Egy 3 szobás lakás

azonnal kiadó. Török Ignácz-utca 11. szám alatt. 5125

A belvárosban,

közvetlen a fő-utról nyíló utcában, egy modern berendezésű 8 szoba, előszoba és a hozzátartozó mellékhelyiségekből álló lakás november 1-től kiadó. Bővebbet Batthyány-utca 6. szám alatt. 5016

Lakások

2 szobás utcai lakás, egy udvari elő- és fürdőszobával november hó 1-ére és egy-egy szobás udvari lakások november hó 1-ére kiadók. Varjassy József-utca 18. 5032

Két szobás

kényelmes utcai lakás mellékhelyiségekkel havi 24 koronáért kiadó. Demeter-utca 11/a. 5060

Két szobás

udvarlakás november 1-re kiadó. Magyar-utca 1 szám. 4842

Fényképezőgép

10×15-ös, modern, kitűnő lencsével azonnal eladó. Neumann, kiadóhivatal.

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezheti Vojtek és Weisz fertőtlenítő szerivel. I-3892

ALKALMAZÁST NYER.

AKINEK alkalmazottra van szüksége, a leggyorsabban ér el eredményt, ha az Aradi Közlöny apró hirdetéseinek „Alkalmazást nyer” című rovatában hirdet.

2 urhoz keresek

egy házvezetőt, aki jól tud főzni és a házat rendesen és becsületesen ellátja. Ajánlatok „Házvezető” jelige alatt e laphoz. 5907

Üzletvezető, 5065

ki a vas és fűszerszakmát tökéletesen bírja alkalmazást nyer Holänder Sámuel fia cégnél Csermón.

2 fiatal segéd felvétetik

Reich El. Színházi versenybazarba. 5067

Tanuló fiú és leány

felvétetnek jó fizetéssel Kerpel Izsó könyvkereskedésében. 5108

Kereskedősegéd

ügyes eladó, ki az uridivat és cipőszakmában, valamint a kivakart rendezésben teljes jártassággal bír, november 1-ére való belépésre kerestetik. Ajánlatok fizetés igények megjelölésével küldendők Wolf S. és Fia céghez Lugos. 5114

Üzlet szerzőket

keresek: Ajánlat e lap kiadójába adandó „Üzlet” jeligére 5124

Az Aradi Kereskedők Köre Helyeszközlő Osztályának

HETI KIMUTATÁSA

Klein Sándor, Képpich Zsigmond,
titkár, igazgató.

Szabó Lipót,
irodavezető.

Ideiglenes hivatalos helyiség: Hasszinger-utca 5. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—12 óráig.

Keresünk:

ARADRA:

R. t. részére ügyes a jó írással bíró irodistanót.

VIDÉKRE:

Cognacgyár részére könyvelőt,
4 fűszer, rőtös és rövid,
5 vas és fűszer,
6 rőtös és divat,
3 fűszer és rövid és
4 vegyes kereskedősegédet,
több tanácsot.

Ajánlunk:

Több irodistanót,
4 fűszer és rövid,
1 vas és fűszer,
1 rőtös és divat és
3 vegyes kereskedősegédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan. Hozzájárunk előnyben részesülnek. Vidéki megkeresésekre, azoknak, akik a köznevelés nem tagjai — csak választásig ellenében választunk. 391

ALKALMAZÁST KERES.

ÁLLÁST KERESŐK!
Ha állást keres, hirdessen az Aradi Közlöny „Alkalmazást keres” című rovatában. Az eredmény biztos.

Egy intelligens

német kisasszony 1—2 nagyobb gyermek mellé azonnali belépésre ajánkozik. Cím a kiadóban. 5104

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

egy arany óra 7 drb. briliánszal a Minoriták templomában. Megtaláló illő jutalomban részesül. Krausz Paulin, színház épület.

Dr. Schweimmer tanár

hintó pora szárít, szagtalanít egy felnőtteknek mint kisdedeknek legjobb, 70 fillér Földes Kelemennél. I-4781

Színházlátogató közönség figyelmébe!

A ki páholyt, vagy támlésszéket kiadni, bérelni, vagy váltani akar, az forduljon a Gyorsfutár vállalkozóhoz, Atzél Péter-utca 1. Telefon 848. 5101

Teljes ellátás kerestetik

egy urinő részére 2—3 hétre. Cím: Singer Co. varrógép részvénytársaságnál, József-körút 9. sz. 5106

Társat keresek

jövedelmező üzlethez; intelligens urat némi készpénz. Levélben írott pályázat e kiadóban kéretik biztos „Megélhetés” jeligére. 5124

Központi vendéglő

Kurticson százalékra kiadó. 5134

Kopott parket

tükörfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. I-3882

Épület és díszműbádogos

munkákat legjutányosabban készít ugy helyben, mint vidéken Diamant Jenő Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben.) 3881

Minden ragyog,

ha Raport fémtisztítót használ, Vojtek és Weisztól. I-3826

Elegáns

bérrautók

turára, napra, órára Deák Ferenc-utca 8. sz. Telefon 816. 2728

Apolló Színházban

A

MORMON áldozata

Detektiv történet
3 felvonásban. ::

Írta: Fred Jörgsen.

5127

A Nordisk Filmcompagnie legújabb szenzációja.

A szerepeket a világhírű dán színészek játsszák.

Egyéves önkéntesek

legujabb előírás szerint, legjobban és legolcsóbban felszerelteknek

Kolarits Nándor

Bélmagyarország első és legnagyobb egyenruházati intézetében

Temesvár - Belváros, Mercy-utca 10. szám.

Árjegyzék és költségvetéssel szívesen szolgálok. Legszolidabb kiszolgálásért cégem régi jó hírneve kezeskedik. 3907

Telefon 218. sz.

Arad Szabadság-tér 18.

MARGIT

GYÓGYFORRÁS
BEREGMEGYE.

A gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a égzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is, ha VÉRZÉSEK esete forog fenn. Megrendelhető: ÉDESKUTY L-nál Budapesten és a forrás kezelőségénél Munkácsón. 6847

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ

6781

6079

Névjegyek

celos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Kwizda Ferenc János

az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkeiben való szállítója, kerületi gyógyszerész Korneuburg-ban, Wien mellett. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Párizs világtállitás „Grand Prix“ 1900.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

meccsiva levak számára. Szóvédjegy, címke és csomagolás védve.

Egy üveg ára 2 ker. 80 fill.

50 év óta az udvari- és versenylovállókban van használatban nagyobb strapáknál elő- és utóerősítőül, inak merevségénél stb. az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a mellékelt védjegyvel valódi.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve a főraktár által: Kwizda Ferenc János cs. és kir. udvari szállító, a román és bolgár királyi udv. szállítója. KórgyógyászatárKorneuburg Wien mellett. 2218

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, Budapest, Király-u. 12.

Gyors és pontos kiszolgálás!

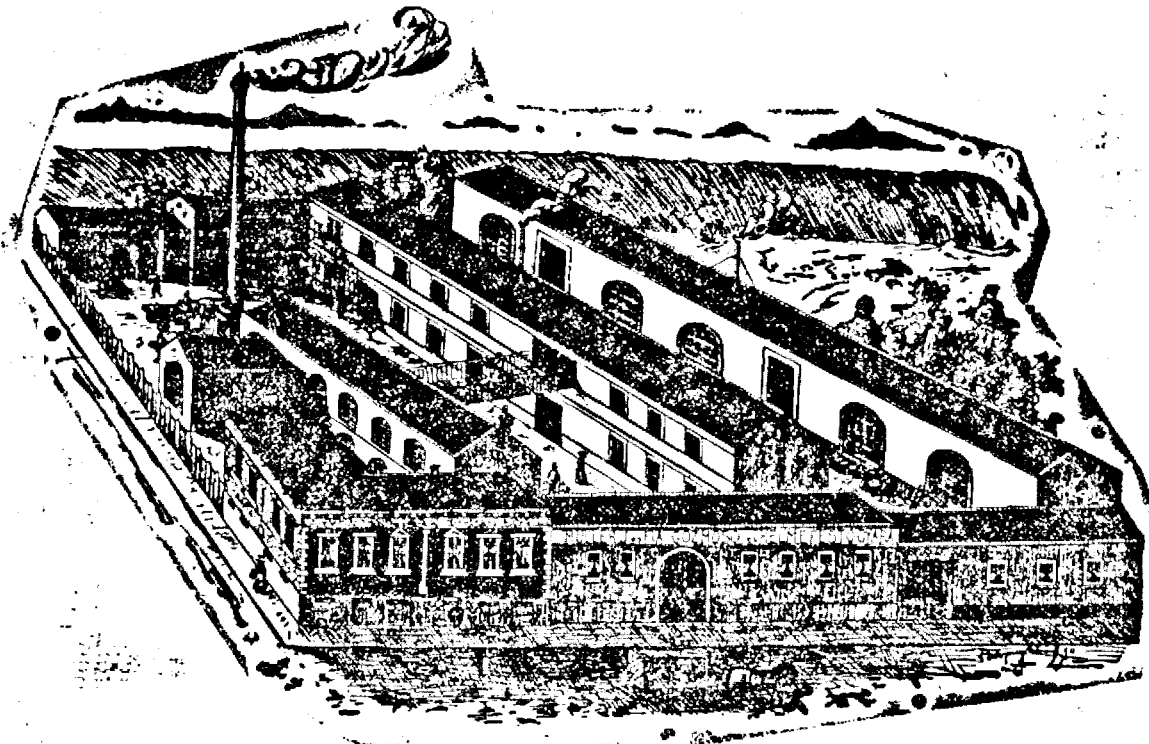
MÜLLER J. ÉS FIA

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógyára

Aradon, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 38—40—42.

Alapítva: 1858.

Mindenmű férfi és női felöltőket ruhákat egészben fest, vagy vegyileg tisztít.

Telefon szám 459.

legeket, gallérokat, kézelőket, házi ruhát, kelengyéket stb. hófehéren (minden marószert kizárásával) mos és fényesen vasal.

Helyben gyűjtőtelepek: JÓZSEF FŐHERCEG-UT 11. SZ., FORRAY-UTCA 20. SZ. ÉS ASZTALOS SÁNDOR-UTCA 2—3. SZ. Vidéki gyűjtőtelepek: DÉVA, BRASSÓ, GYULAFEHÉRVÁR, SEGESVÁR, VAJDAHUNYAD ÉS SZÁSZVÁROS.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal MÜLLER J. ÉS FIA.

Postaküldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rendkívül olcsó árak!

Rendkívül olcsó árak!

Hoffmann
Sándor
Arad, Színház-épület.

Mélyen leszállított árban, megbízható jó minőség, szolid és pontos kiszolgálás!

Szönyegekl

Argaman, Axminster, nyírott, futó- és fali szönyegek, szövet- és csipkefüggönyök, stórok, diványátvetők ágy- és asztalterítők és választékban.

300 cm. nagy szőnyeg csekély hibával 40 forint helyett most 21 forint.

Flanell takarókl. 50 forinttól feljebb.

Remek szép réz karnis 1.75 darabja.

Vitrage rudacsok darabja 15 krajcár.

őszi és téli paletok, plüss- és szörme-felöltők, és leányfelöltők, bluzok, aljak.

VIDÉKRE BÉRMENTVE

120 széles angolszerű kelmék méterje 1-1.50 kor. 1.20 széles cheviot minden színben 1.50 korona. 140 széles kosztüm-kelmék minden színben 3-5. — korona.

Szörme boák, muffok ériási választékban igen olcsó árak mellett.

Rhéteni csipke gal-lérok 15 krajcár darabja. Fátyolok minden színben 15 krajcár.

Kérjük a kirakatokat megtekinteni.

Költözők figyelmébe!
Vilamos világítási berendezésekkel
csillárokkal

együtt kedvező árral feltétel: melletti szorai és szálak
KOCH DANIEL
Híradószolgálati és telefonberendezési vállalat
Arad, Deák Ferencz-u. 42.

INGYEN!

adok gumi-sarkot a nálam vásárolt női cipőkre.

Okt. 31-ig mélyen leszállított árak.

Üzletemet nov. 1-én ugyan e házba áthelyezem és azt megnagyobbítva a legfinomabb

női, férfi és gyermek-cipőkkel, valamint a legfinomabb kalapokkal és

uri divatcikkekkel felszerelve Aradon még nem létezett

olcsó árakban árusítom. Olcsóságomról tessék meggyőződni. 4011

Iványi Menyhért
cipő raktára ARAD, Forray-utca (Gr. Hunyady-palota.)

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-alkalmazót beszerezne felkeresni vételek-szer néki

Vogel László

művészi és ékszerész üzlet

Vezek zálogcédulát, tört aranyat vagy más tárgyakra becserelem.

Arad, Weitzer János-u. 6. 119. Uj leányiskola-épület.

Alkalmi vételek

és eladások ékszertárgyakban nagy és csöndes munkában. Arad legnagyobb óra- és ékszerárátára

Deutsch Izidor

óra- és ékszerész Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra becserelemnek
TELEFON 488. TELEFON 488.

Miért

Ne fogadjunk el Má-á-ást!

csak óriás

FEDÁK

Cipőcrém-et??

Mert szép fényt ad

Mert Elegáns tölle a lábbal

Mert

puhán tartja

Mert Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a

legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,

mint egy más doboz **30 fillér-ért**

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság.**

Jyükszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagailin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Láb és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részeket „Pepper”-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. -- Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kürtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kürtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

„MELOGEN” egy pár perc alatt bármely hajra vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **2 korona.**

Kitűnő amerikai

gummi

„NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona**

Fenti szerek kaphatók a egyedüli készítőnél: ékszerárátára ARAD Andrássy-tér 33. sz. sz. sz. sz.

Hajós Arpad

Uri hölgyközönség szives figyelmébe!

A n. é. hölgyközönséget értesitem, hogy női ruha divattermekben elvállalok a legújabb párisi divatlapok után készített angol és francia kostümöket és ruhákat legizlésebb kiállításban, jutányos árak mellett. Szives megbízásokat kér kitűnő tisztelettel:

WEISZ SAMU női-szabó, Weitzer János-utca 10. sz.

Törvényesen védve.

FEMINOL

a legújabb és legjobb folyékony

fémtisztítószer

a fémtárgyaknak gyönyörű, tartós fényt ad, még a rozsdafoltot is eltávolítja, nem tűzveszélyes, nem ülepedik.

Egyedüli gyártója: **GEIKO** vegyészeti gyár

VÁCZ. GEIGER és TÁRSA. 6809

Törvényesen védve.

Mezőhegyesi m. kir. áll. ménesbirtok Igazgatósága.

5010—1911. szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok 1912. évi különféle szükségleti szállításának biztosítása céljából fenti igazgatóság f. évi október hó 30-án délelőtt 10 órakor szűkebbkörű írásbeli versenytárgyalást tart.

- A szállításra kiírt szükségletek a következők:
- I. csoport: Építési anyagok (oltatlan mész, homok.)
 - II. csoport: Faanyagok (puha és keményfa, épület és műhelyfa.)
 - III. csoport: Faiparickek (villa, tövisborona, nyirágseprű keréktalpfa, faszén)
 - IV. csoport: Kötélgyártó anyagok (kender, kóc, kötélnemű.)
 - V. csoport: Ruházati cikkek (kocsis és esikós esizma.)
- Ajánlatot ők zárt írásbeli, 1 koronás bélyeggel és a borítékon „Ajánlat az 5010. számú hirdetményben kiírt I., II., III., IV. vagy V. csoportra” jelzéssel ellátott ajánlataikat legkésőbb f. évi október hó 30-ig fenti igazgatósághoz nyújtják be, mivel később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.
- A részletes szállítási feltételeket és a csoportonként külön használandó ajánlati űrlapokat levélbeli megkeresésre fenti igazgatóság készséggel megküldi.

Mezőhegyes, 1911. évi szeptember hó 28. 4788

Mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtok igazgatósága.

FELHIVÁS!

A magyar irodalom és művészet minden ágában forrongások és megújulások idejét éljük. Új hitet, új célokat hirdetnek a holnaposok, kik a magyar költészet és zamatát akarják megőrizni.

A női szépséget, melyben a költészet minden bája, elbűvölő harmoniája összpontosul, ugyancsak a modern kor fegyverével, ártalmatlan, kipróbált arckrémmel, szépítőszerszerrel kell az ősdi vénülés ellen megvédelmezni.

A női szépség költészetének egyik kiváló eszközeivel, a törv. védett **Dr. Biró-féle Havasi Gyopár-**crémmel, ez a legnagyobb mértékben sikerült is.

A jelenkor modern női csaknem mindannyian használják a női szépség e biztos hatású eszközét.

A dr. Biró-féle HAVASI GYOPÁR CRÉME ára:
Nagy tégely 1 K. — Mosdóviz 1 K. — Szappan 70 f.

Főraktár: KOLOZSVÁR. 5098

Dr. Biró-féle gyógytár, Mátyás király-tér 6. sz.

Kapható ma már minden gyógyszerertárban és drogeriában.

Oh jaj!

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és érhálykásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Krebes Géza, U. Kossuth Pál, Ring Lajos, Roxnay J. örök, Hauer Lajos, Vajtek Kálmán gyógyszerertárban, Bányai Rezső és Vajtek és W. sz. drogeriájánál.

Győrökön: Kaszayk Dániel gyógyszerertárban.
Nagy-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszerertárban.
Ó-Pécskán: Rokszin János gyógyszerertárban.
Sopronon: Csiky Lukács gyógyszerertárban.
Székelyen: Párely Ede örök. gyógyszerertárban.

Nők legforróbb vágya SZÉPNEK LENNI!

Ezt legkönnyebben érhetik el a **HAJÓS-féle IBOLYA-CREME** használatával.

Ára 1 tégelynek 1 korona.

Kapható mindenütt.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerertárban

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Hat gymnasiumot, vagy hat realiskolát, vagy hat polgári iskolát végzett fiatal embert

GYÓGYSZERÉSZ-GYAKORNOKNAK ELFOGAD

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerész

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

**MAGYAR
GYÁRTMÁNY
WESTINGHOUSE**

TURAKOCSIK:

16 L.E. cardanos
30 L.E. cardanos
40 L.E. láncos

**BENZINMOTOROK
GAZDASÁGI CÉLRA,
KONDEZÁTOROK**

GARAGE

ARADON:

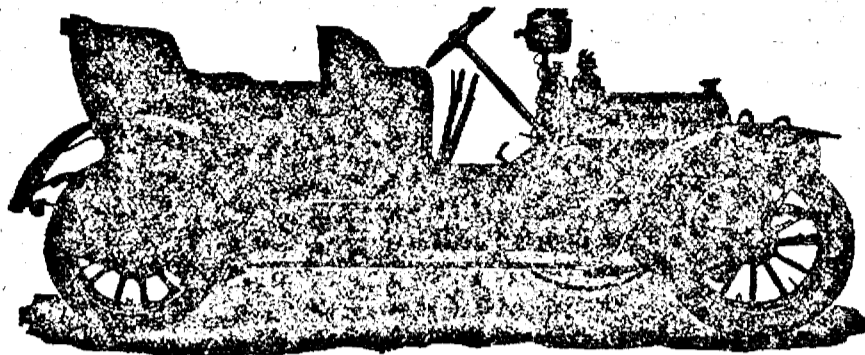
Modern javítóműhely.
Benzinállomás.
Autoolaj.
Pneuraktár.
Szerelvények stb. stb.

Külföldi gyáraink
vezérképviselőiben:
**GÁZMOTOROK
GŐZTURBINÁK
FÉKEK.**

**LEGOLCSÓBB
VILÁGÍTÁS!**

gyárakba
udvarokra
állomásokra a
**WESTINGHOUSE
SILICA
HIGANYGŐZ
LÁMPA.**

NEM KELL KÜLFÖLDRE MENNI

Tisztelettel hozzuk a t. c. automobilozó közön-
ség tudomására, hogy aradi automobil gyá-
runkban bármely gyártmányu :: :: :: :: ::

**AUTOMOBILOK
JAVÍTÁSÁT ELVÁLLALJUK.**

Tekintettel azon körülményre, hogy az új ko-
csik gyártása és az automobilonok téli nagy
javítási munkálatai gyárunkat erősen fogják
igénybe venni, idegen gyártmányú kocsikat a
jelentkezés sorrendjében és csupán

KORLÁTOLT SZÁMBAN

fogadhatunk el javításra.

**Szakszerű munkáért és pontos kivitelért
gyárunk jó hírneve szavatol.**

**Uj gépek szállítására ajánlattel, —
javításra költségvetéssel készséggel
szolgálunk. :: :: :: :: ::**

**MAGYAR
GYÁRTMÁNY
WESTINGHOUSE**

TEHERKOCSIK:

1.5 tonnás 16 L.E.
2.5 tonnás 35 L.E.
5 tonnás 40 L.E.

**BENZINMOTOROK
VASUTI VONTATÁS-
RA, LÉGSZIVATTYUK**

GARAGE

BUDAPESTEN:

Modern javítóműhely.
Benzinállomás.
Autoolaj.
Pneuraktár.
Szerelvények stb. stb.

Külföldi gyáraink
vezérképviselőiben:
**ELEKTROMOTOROK
DYNAMOK
ÁRAMMÉRŐK.**

**LEGOLCSÓBB
VILÁGÍTÁS!**

irodákba
lakásokba
üzletekbe a
**WESTINGHOUSE
VERTEX
FÉMSZÁLAS
IZZÓLÁMPA.**

MAGYAR AUTOMOBIL R. T. WESTINGHOUSE RENDSZER.

GYÁRTELEP—GARAGE
ÉS JAVITÓMŰHELY
A R A D,
TELEFON: 694.

MŰSZAKI IRODA
BUDAPEST, V. NÁDOR-U. 20.
TELEFON 168—43.

GARAGE és JAVITÓMŰHELY
BUDAPEST, IX. Páva-u. 10.
TELEFON: 176—41
141—03.

==== SÜRGÖNYCÍM: „WESTINGAUTO“ ARAD vagy BUDAPEST. ====

Legrégibb aradi szabóüzlet!

Rosenberg Herman uri szabó.

Ajánlja legválasztékosabban, dusan fölszerelt rak-tárát. Bel- és külföldi szövatkülönlegességek. — Külön papi és diszmagyar szabászati osztály.

Vidéki megrendeléseket a leggyorsabban és pontosan eszközli! Leggondosabb kiszolgálás! 4658 Elsőrendű szabászat!

YOGHURT.

Dr. Floris Á. a kiváló fővárosi orvos és író a következőket írja „Miképen lehetünk hosszúéletűek” című művében.

A Yoghurt leghatalmasabb ellenfele a bél bacte-riumoknak, csökkenti, szabályozza egyszersmint a bélben való rothadást.

A vértestecskék jótékony munkáját fokozza, gyenge savi hatásánál fogva nagy segítségére van a gyomor-nak az emésztésben.

Ez az oka annak, hogy ez az étel legkönnyebben emészthető, mert a gyomorsavval egyesülve hatalma-san pusztítja a bacteriumokat így a táplálék felszívó-dását is rohamosan elősegíti.

A vérben felszívódott és átalakult Yoghurt ezen-kivül azt a legüdvösebb legszerencsésebb és számukra lenhasznosabb munkáját is fejt ki, hogy a véred-nyekben lerakodott vékony mézsréteget úgy a vasta-gabb mint a vékonyabb hajszáledényekben parányi szemcsékre oldja fel. 1505

Az orvosi tudomány jelesei ajánlják mint egyet-len biztos szert, amely megóvjaa a szervezetet a korai megöregedéstől s amely meghosszabbítja az életet.

Ajánlják gyomor és bél rendetlenségeknél, elerőt-lenedett, lesoványodott vérszegény betegeknek rossz emésztés és vérszegénység stb. ellen.

Egy üveg ára 20 fill. Naponta friss készítmény kapható

FÖLDES KELEMEN-NÉL A R A D.

Molnár Antal

épület- és bútorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (sajátház.)

Elvállalja minden e szakba vágó munkák készítését, agymint modern lak- és boltberendezé-seket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész butorok legolcsóbb beszer-zési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szol-gálatl 8951

Molnár Antal, épület és műbútorasztalos.

16 erkölcsű fiú tanulóknak felvételtk.

Ascher Ferenc és Társa

villany-műszerész és kerék-pár nagy javító műhelye

Arad, Deák Ferenc-u. 30.

Elvállalunk legszakosabb ki-vitelben mindennemű villanyvilági-tás, házitelefon és csengő berende-zéseket és javításokat

legjutányosabb árak mellett ugy helyben, mint vidéken. Összes

kerékpáralkatrészeket raktáron

tartunk. Kerékpárokat és grame-fonokat gyorsan és pontosan javítunk. 4661

Használt ólom megvételre kerestetik.

XXIX-ik magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték.

Ezen pénz-sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítottatni. Ezen sorsjátéknak összesen 14885 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475.000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 200.000 korona készpénzben.

továbbá:

1 főnyeremény ...	30.000 kor. készp.	20 nyer. á 200 K	4.000 K készp.
1 " " " " " " " "	20.000 " " " "	40 " " 150 "	6.000 " " " "
1 " " " " " " " "	10.000 " " " "	100 " " 100 "	10.000 " " " "
1 " " " " " " " "	5.000 " " " "	200 " " 50 "	10.000 " " " "
5 nyer. á 1000 K	5.000 " " " "	2500 " " 20 "	50.000 " " " "
5 " " " " " " " "	500 " " " "	12000 " " 10 "	120.000 " " " "
10 " " " " " " " "	250 " " " "	14885 nyer. összesen	475.000 K készp.

Huzás visszavonhatatlanul 1911. évi december hó 14-én.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságtól Budapesten (Vámpalota) portamentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomá-sokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltó-üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld. 6880

A magy kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Mindennemű géphajtó szijak

u. m. teveször, balata, pamut crom és nyersbőr-ből. **Asbest ruggyanta** és különlegességi gőz-tömítések, tömitő lemezek. Gőz- és vízvezeték fel-szerelések, olajozók, csövek, szivattyuk, kutak és fecskendők. **Gazdasági eszközök**, ponyvák, zsákok, mérlegek. **Szerszámgépek** és szerszá-mok legjutányosabban beszerezhetők: 4991

WALDER ARTHUR

ARAD, Erzsébet-körut 37. sz.

Kérjen árajánlatot.

Hogy arca szép, fehér, üde és bájos legyen

Kárpáti-féle **Benzoetej-cremet** 1 korona és **Benzoetej-szappant** 70 fillér

vegyen, mert ez a legtökéletesebb és legjobb ártalmatlan szépitőszér. 4671

Penti szerek eredeti minőségben kizárólag az egyedüli készítőnél:

Kárpáti János gyógyszer-tárában kaphatók Aradon, Boros Béni-tér 15. (Dengl-ház.)

Ha fája feje

használjon **Kárpáti-féle parzillát**, mely 5-10 perc alatt megszabadítja bármilyen főfájástól és migraentól. — 1 üveg 12 adaggal és utasítással 1 korona —

Kitünő gyomortisztítókellemes ízű **Kárpáti-féle**

epehajtó,

mely minden fájdalom nélkül gyorsan és biztosan hat. 1 üveg ára utasítással 40 fillér. Postán 12 üveg bérmentve 4 kor. 80 fill.

Akinek jó, erős és csinos
léni, női és gyermek cipőre
van szüksége, az forduljon
bizalommal

Weisz Márton

czipőüzletéhez

(Deák Ferenc-u. 8. sz.)

hol olcsó árak mellett óriási
választékban valóban saját
készítményű cipők kaphatók
állandóan. Megrendeléseket
a legcsinosabb kivitelben esz-
közölünk.

Tessék próbavásárlást tenni!

Az iskolai beiratás alkalmából
2000 drb. flu és gyermekkalap

a legolcsóbb árban lesz elárulva.

Megérkeztek a legújabb divatu női modell posztó kalapok és
női csibész kalapok, 5 korona darabja, olcsóbb mint bárhol.

A legújabb divatu saját készítményű nyulszőr kemény és puha férfi
és gyermek kalapok minden színben és divat formában.

Vidékről beküldött bármely kalap tisztítása és festése ha
az 3 darab, portómentesen szállítatik vissza.

A n. é. közönség pártfogását kéri tisztelettel 4116

Bittenbinder Konrád,

Arad, Deák Ferencz-utca 42. szám.

Kitűnő minőségű

erdélyi hópehely

burgonya

50 kg.-os zsákokban kapható
házhöz szállítva

4 koronaért.

Viszonteladók és vendéglősök ár-
kedvezményben részesülnek.

Telefon

755. sz. Halmos és Herceg és

618. sz. Nagy János Arad.

Gyönyörű muffok, divatos boák

legolcsóbb árban kaphatók

MAYER MIKLÓS szücs-üzletében

ARAD, Kossuth-utca 5. sz.

(Saját ház.)

Ugyanott mindennemű szörme-
javítás gyorsan és pontosan
elkészítetnek.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Női kalap-bazár

Arad, Deák Ferenc-u 8.

Legdivatosabb női kalapformák és diszek.
Bélelésért és diszítésért 50 fill. számittatik.
Bámulatos olcsó szabott árak.

Megnyilt október hó 11-én.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Olvassa el kérem, olvassa el

az ezen ujságban október 29-én közlendő részletes feltételeket a **30.000 Kor. Ceres-Pályázatra vonatkozólag!**

6898

Szalkai Arminné

hímző és fehérneművállalata
Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 4001

Színes és fehér hímzések
ugyszintén fehérnemű
varrások első árban
készülnek. 11. 10. 11.

Uri leányok fehérnemű varráshoz és
hímzéshez oktatóra felvétetnek.

Ha olcsón akar vásárolni

ugy keresse fel
okvetlen mielőbb

Schwartzberger Manó

női felöltő áruházat
ARAD, Vörösmarty-utca 3. alatt,

hol legújabb divatu
női és gyermek
felöltők és szőrmeáruk

óriási választék-
ban feltűnő olcsó
árban kaphatók.

Virág Kálmán

építőmester

Elvállalja magán- és bérházak,
valamint nyaralók stilszerű ter-
vezését, művezetését, felépi-
tését és leszámolását. Ugy-
szintén gazdasági épületek,
silos és mindennemű beton és
vasbeton munkák szakszerű
elkészítését iroda és gyár-
telep: 3621

ARAD,
Erzsébet-körút 59. sz.
Telefon szám 65.

500 koronát

fizetek annak, aki
Hartilla-
fogvizének has-
ználatát mellett, üvege 30 ml. valaha is
négy fogfájást kap, vagy a szája büszk
Hartilla A. Erőkössé, (E. Winkler)
Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható
Aradon minden gyógyszerárban, külfö-
nösen Földes Kelemennél, Deák Fe-
rencs-utca 11. sz. és Vojtek és Weisen-
Körjök mindenütt határozottan. Bar-
tilla-féle fogvizet. Hamisítványok tel-
jelentés 100 díjaztatnak. 1401

Husserl Manó

Arad, Szt. Pál-utca 11. sz.
Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték
szerező bádogos. Készítme-
dern butor veretét. Fém-
csiszolás, galvanizálás.
(Nikkelezés, vörös és sár-
ga rezezés, horgonyozás,
őnozás, aranyozás, ezüs-
tözés.) 8841
Galvanoplasztikai munkák

Építetők figyelmébe!

Csobán Tivadar

építészeti irodája.
Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az
építetők közönséget, hogy az épí-
tészeti téren mindennemű mun-
kátokat, ngymint:

tervezéseket, új építkezést,
régie épületek átalakítását

ugy helyben, mint vidéken a leg-
jutányosabb árban készik.

Tisztelettel:
Csobán Tivadar,
1681 építész.

Uj pöczegödör- és csatorna-
tisztítási vállalat.

A n. é. közönséget értesitem, hogy
Bocskay-tér 3. sz. alatt

pöczegödör- és csatorna-
tisztító vállalati irodát

létesítettem. Elvállalok a leggyor-
sabb kivittel mindennemű tiszt-
tításokat legjutányosabb áron.

Meghívásra aznap jövők.
Szives pártfogást kérek, kiváló
tisztelettel 5068

Thau Mórné.

Hölgyeim!

saját érdekükben cselekszenek, ha
Aradon, Salacz-utca 1. sz.
ház II. emeleten levő
trotteur, concert,
gyász és leányka
kalap-divatszalo-
nomat

meglátogatják, ahol nagy választék-
ban kaphatók a párisi körutamból
magammal hozott legújabb divatu
női kalapok. Nagybecsű vevőimet
olcsó árról
és figyelmes kiszolgálásról bizto-
sitom. Javítások kívánatra azonnal
elkészülnek. Kérem szives pártfo-
gásukat, teljes tisztelettel: 4591

Maison Ritscher.

Hirdetmény.

Magyarul beszélő, vin-
cellériskolát végzett

szőlőmunkás

5 és fél hold ojtvány-
szőlő évi megmunkálá-
sára, illő bér mellett,

felfogadtatik

Makón, azonnali belépés-
sel alólirott nál.

Réthy Károly

ügyvéd, Makón. 5079

FÜSZER-, CSEREGE- ÉS ÁSÁNYVIZEK KERESKEDÉSE.

Telefon 311. sz. Telefon 311. sz.

A fekete kutyához.

— Alapított 1882. —

Färber Lajos, Arad

fűszer- és cserege-üzletomben kapható:

Kiválólag álltam, saját módszerem alapján,
örökösét pártköt

„Japán-kávé”

amely minőségére és zamatra minden más fajta
fölülmúl.

Mindennemű fűszerárak a legkiválóbb
minőségekben. Déli gyümölcsök, u. m.:
tancia és berber da olya, füge, ma-
taja és maróni, ábrá szőlő a
szalon cuorkak és a le különfébb
csokoládébonbonok, cserege sajtok,
és tea-sütemény kávé vála ztekban.
A legfinomabb tearumok, bor, francia
és magyar pezsgők, kitünő liqueurök
jutányos napi áron nagyban és
kicsinyben.

Szabadalm. ott világsz.
Bzomá kávépártköt.

Igaz Sándor és óraüzlete, ARAD, Andrassy-tér

(Minorita-palota.) 4811

Szolidan szabott árak!
Figyelmes kiszolgálás!

Magy választék briliáns-, arany- és ezüstékszerekben.
Külön helyiségben I. rendű chinaezüst árak.

Városi és megyei telefonsz. 321.
Alapítva 1902. évben.

FOGAK

és fogsorok, aranyhidak és koronák ideálisan szépen, rágásra kitűnőek, készülnek

HALMOS

fogászati műtermében Asztalos Sándor-utca 10. sz. sz. (Szabadságtér és Asztalos Sándor-utca sarok,

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 638.

4271

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közvényűnél, szűz és meghűléséknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel állított dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és ügyesólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

4258

Gyönyörű ajándékot

küldünk Önnek postafordultával ingyen és bérmentve, ha Aranyjegyünk szétküldése céljából nekünk

100 darab címet
(csak vidékit)

magán és államhivatali című leveleket, télapok, orvosok, s. sz. segélyi hivatalnokok, gyárosok és közeli hivatalnokok, jobban aduált marázók, kereskedők, iparosok stb. címelt lakóhelyeiről és annak környékéről, tisztán és olvashatóan egy iv papírra leírva beküldi.

Vertikál példányban

Nonheites.

LEOP. WEISZ, Wien, U/2. Nofenedergasse 1.

Hauszer K. Géza

hangszerkészítő

Arad, Deák Ferenc-utca 40. szám.
(Dr. Winter-ház.)

Van szerencsém igen tisztelt megrendelőmet és a nagyközönséget értesíteni, hogy

hangszer műhelyem

Deák Ferenc-utca 40. szám alatt

van. — Raktáron tartok dus választékban mindennemű hangszereket. Elvállalok hangszer átalakításokat és javításokat legjutányosabb árak mellett. Vidékre megrendeléseket leggyorsabban eszközölök. Szives pártfogást kér kiváló tisztelettel

Hauszer K. Géza,

hangszerkészítő.

2801

Uj díszmű, mázoló és fényező műhely.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Arad, Kossuth-utca 58. sz. a. mázoló és fényező műhelyt nyitottam.

Elvállalok mindennemű épület, bútor, portálé mázolás, fényezést, fiodorozást és bármilyen kivitelű fényezéseket legszolidabb és legizlésebb kivitelben, igen jutányos árakban. Vidékre is árkülbözet nélkül.

Szives megbizásokat kér:

Papp András

fényező és mázoló. 4065

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXIX. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar kir. Pénzügyminisztérium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték Sorsolási Terve. Huszenkilencedik Sorsjáték. 110.000 sorsjegy, 55.000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1911. nov. 16. és 17.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1911. decz. 13. és 14.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1911. jan. 9., 10. és 11.		Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1911. március 20-tól aprilis 18-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben: Korona 1.000.000 (Egy millió)	
1	80000	1	70000	1	80000	1	Jut. Kor. 600000
1	20000	1	25000	1	20000	1	nyer. 400000
1	10000	1	10000	1	20000	1	200000
1	5000	1	5000	1	15000	1	100000
3	3000	3	3000	3	10000	3	80000
5	1000	5	2000	5	5000	5	25000
8	500	8	1000	8	2000	8	16000
30	300	30	500	10	1000	10	10000
100	100	110	300	120	500	120	60000
3350	40	4350	80	4850	130	630500	
1500 ny. Kor.	263000	4500 ny. Kor.	828000	5000 ny. Kor.	916500		
Hegyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1911. február 6., 7. és 8.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1911. március 1. és 2.					
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona				
1	80000	1	100000				
1	30000	1	20000				
1	20000	1	20000				
1	15000	1	15000				
3	10000	3	10000				
5	5000	5	5000				
8	3000	8	2000				
10	1000	10	1000				
130	500	130	600				
4850	170	3850	800				
5000 ny. Kor.	1.120.900	4000 ny. Kor.	1.076.000				

Az I. osztály huzása 1911. november hó 16. és 17-én tartatik meg. A huzások a Magyar kir. állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1911. évi október hó 22-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hasay.

FAFELHORDÁSI VÁLLALAT.

Bárkinek faszükségeit mérsékelt áron lakásba szállítja naponta, pince, kamra vagy bármely egyéb helyiségből

LOVAS KÁROLY

lakás, ablak, parketa tisztító

és poloskairtó vállalata
Arad, Mihály-utca 86/B.

TELEFON 789.

407

TELEFON 789

Ha az olvasó minden nap egy-egy példányt rendel, az ár 4 fillér, vasnaponként 2 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tér 22.
Kiadóhivatali telefon: 181. sz.
Reklamációs: 257. sz.

Apró hirdetések hirdetésnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta úton keresztül kérésre — a hirdetés a hirdető által — vagy levél útján. Többoldalmas a hirdetés csak mindenkor kétszeri kiadásig megengedhető, (a jelölt leveleket hirtve) hirdetésükkel együtt a kiadóhivatal, az esetleges, válságkor meg kell adni. Az apró hirdetések díja a sorok száma szerint számítandó. Minden sor 4 fillér, vasnaponként 2 fillérrel. A legkisebb hirdetés 20 fillér. A vasnaponkénti hirdetés a hirdetés időtartamával jár együtt. Az apró hirdetések előre megfizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban díjazással megfizetendő. HIRDETÉSÉK ESTE 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

OKTATÁS.

F. hó 15-én

Gópirási, gyorsírási és könyvviteli tanfolyam megnyit. Mérsékelt tandíjak. Növendékek még fölvetetnek. Az elmaradt órákat különórán, díjtalanul pótoljuk. Díjtalan, biztos állásközvetítés. Jelentkezni lehet Ziffer Sándornál Arad, Forray-u. gr. Hunyadi palota. 4904

INGATLAN.

10%-ot jövedelmező

kisebb sarok bérház Szabadságtérhez közel, eladó. Ügynökök kizárva. Cím a kiadóban. 4964

Ház eladó

Fejsze-utca 80. sarok telek és ház. Bővebbet ugyanott. 5051

Modern magánház eladó,

Kapa utca 45. b., szép uri lakás, minden kényelemmel, árnyas udvar, szőlőskert. Értekezhetni a déli órákban 3-ig ugyanott. 5010

Eladó magánház.

Dessewffy-utca 7. sz. a. új ház fürdőszobával, előnyös feltételek mellett, eladó. 5011

Magános uriház

4 szobás lakás, szép kerttel Knezich K-utca 13. sz. eladó. 5042

Ház eladó

jó termő szőlőskerttel ugyanott telek szőlővel beültetve eladó. Borona-u. 29. 5130

Eladó

Illés utca 133/b. számú jókarban levő ház, mely 4 egyszobás lakásból és hozzátartozókból áll. 5138

Színházi prémezek

boák, muffok, kabátok, legjobb bevásárlási forrása
Beregszászy Lajos
divat szücs üzletében, Deák F-utca 32. 5115

Csillárok,
Villamos felszerelések
legolcsóbban
Diamant-nál
Atzél Péter-utca 2. (11. sz. utcában)

Az **uri közönség** b. figyelmébe ajánlom legújabb **szinpompás homespunés és cheviot**, valamint **double-velour** különlegességeimet, melyekből legdivatosabb fazon szerint **sacco, jaquett öltönyök és raglanok** rendelkeznek meg cégemnél. 3857
Szóld és pontos kiszolgálás!
Schäffer Henrik
Arad,
Andrássy-tér (Bing-ház.)
Telefon 208. Alapított 1896. évben.

Segéd
a rőfös és fonál áru szakmából felvétetik. Megkivántatik a magyar, német és román nyelv. Ajánlatok
Wohlberg Lipót,
Arad. 5132

Jó egészségének fentartására használjon mindenki **Kárpát-féle epehajtót**, mely a legkitünőbb fájdalom-nélküli gyomortisztító házi szer. Ize édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 4 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél
KÁRPÁTI JÁNOS
gyógyszerárban 4905
ARAD, BOROS BENI ÉR.

Modern közvetítő iroda.
MARTINOVITS M.
Arad, Fábrián-utca 11.
Üzletköre:
Hitel tudósítás:
Váltóköcsönöknél és mindenféle hitelügyletek lebonyolításánál, discret módon mérsékelt díj mellett, gyorsan és megbízhatóan nyújt információt. 5139
Incasso:
Felelőség mellett kereskedő, iparos és magánszámra követeléseket, egyleti díjakat beszedés, behajtás végett átvesz.
Váltó és jelzálogköcsön:
Váltókat leszámítottat. Jelzálog köcsönöket amortisatióra vagy anélkül földbirtokokra, házakra, tisztviselőköcsönöket (lakás-jelzésre is) leggyorsabban készkészi.
Ingatlan és ingó követelés:
Birtokok, házak, lakások, üzletek, szállodák, kávéházak, gyárak, fürdők, malmok, bányák, stb. bérletét vagy adásvételét közvetíti. Ugyanint ipari és egyéb termékeket. Árak és vállalatok képviselőjét elvállalja.
Üzletszerzők és közvetítők díjazatnak. Válaszbélyeg melléklendő.

Előkelő tudakozóiroda
keres Arad és vidéke részére ügyes és megbízható **tudósítót.**
Ajánlatok az eddigi működés pontos megjelölésével és Referenciák feladásával „R 425“ alatt Hasenstein & Vogler A. G. Wien I. intézendők. 5814

Vizsgázott gépész
kerestetik azonnali be-lépésre. Megkivántatik az egész gépberendezés (fekvő gőzgép, lég-kompressor és bányagépek) ön álló kezelése. Bizonyítványokkal felszerelt ajánlatok fizetési igények megjelölésével 5138
Kapriorai márványbányák r. t. Soborsin címre küldendők.

Bakács Miksa
angol női divat-terme Arad, Kazinczy-utca 12.

Részvényalírási felhívás és alapítási tervzet.

Aradváros és Aradmegye fejlődése újabb és újabb intézmények létesítését követeli. Olyan intézményeket, melyek a lakosság erkölcsi és anyagi javainak jobbátételét célozzák. Elme nagyarányu fejlődés természetszerű önállóságra serkenti azokat, akik a magyar kultúrázpontokat ki akarják szabadítani a főváros gyámkodó és mindent magának követelő hatalmától. A modern nyugat példáin indulva, a centralistikus törekvés helyett a sokkal üdvösebb decentralizált fejlődést tartva szem előtt, olyan intézményt akarunk Aradon létesíteni, mely **hatalmas lépéssel vinné előbbre Aradváros és Aradmegye kulturáját, egészségügyét** és egyben gazdaságilag anyagi megerősödését.

Aradon, Orozy-utca 26. szám alatt, egy modern alapon felállítandó **szanatóriumot akarunk létesíteni**. Olyan intézményt, mely legdrágább földi kincsünknek, az egészségnek a modern terapia minden fegyverével állna védelemre. Olyan intézményt, melyet most csupán Budapesten talál a szenvedő, ahol távol szeretteitől, megszokott környezetétől pusztán kereseti alanynak tekintik, míg itthon percig sem nélkülözve a szerető gondoskodást, megszokott környezetben kapja meg a legeljesebb szanatóriumi kezelést, kevesebb pénzért ép oly modern elvek szerint, a legtökéletesebb gyógymódok igénybevételével.

A polgári középosztály egészségének akarunk hajlékot nyújtani, annak az osztálynak, mely ellentétben a szegény néposztállyal, melynek a közkórház áll rendelkezésére és a gazdag társadalommal, mely tetszése szerint keresheti a gyógykezelésre alkalmas helyeket, ellentétben ezekkel, semmiféle módja nincs egészségét a kellő időben, a megfelelő eszközök igénybevételével megvédelmezni.

A modern nyugat minden nagyobb városa dícselkedhetik saját szanatóriummal úgy, hogy a német polgárnak nem kell betegsége esetén Berlinbe, az osztráknak Bécsbe, a franciának Párisba mennie, hanem otthon a saját városában megkaphatja azt a gyógykezelést, mely elősegíti a gyógyulást. Nagy **humánitárius célt szolgál tehát egy vidéki szanatórium**, alkalmat nyújtván a társadalom legszélesebb rétegeinek is arra, hogy a gyógyulást tökéletes intézmények igénybevételével kereshessék, készen kapva a jelentkező bajra a gyógyulás lehetőségét, hogy súlyos komplikációkat megelőzhessenek, melyeknek a mai viszonyok mellett olyan számos esetben ki vannak téve.

Aradon a legmodernebb elvek szerint berendezendő szanatórium létesítését tervezzük, ahol a sebészet, belső betegségek gyógyítása, hidegvíz gyógy mód, az idegbetegségek gyógyítása a legtökéletesebben láttatnék el, módjában állván a gyógyulást kereső betegnek, hogy **kezelő orvosát maga válassza meg**, a szanatórium csak megfelelő nyelvet és berendezést nyújtván a betegnek. Ez a liberális irányelv, hogy mindenkit saját orvosa kezelhet, szintén bizonyítja arra

nézve, hogy a beteg kevésbé érzi a kezeltetés idejét a megszokott környezet hiányát és több türelemmel várja be a gyógykezelés befejezését.

Az „Urbán Iván szanatórium” elnevezés alatt 600—700,000 korona költséggel létesítendő szanatórium 2200 négyzetöl területen nyerne elhelyezést, gyönyörű kerttel körülvéve, inkább üdülőhely, mint a szenvedés hajléka lenne, ahová bizó reménységgel megy a beteg és ahol a legtökéletesebb higiénikus ellátás mellett még az a tudat is nyújt megnyugvást, hogy otthon, családjá közelében, nem idegeneknek kiszolgáltatva kapja meg a gyógyulás lehetőségét.

Aradváros és Aradmegye közönsége magának szerzi meg a szanatóriumot, mely mindenkinek egyformán lesz bajában gyógyulást nyújtó hajléka, a mi a legszebb és legszükségesebb emberbaráti intézményünk.

Az építkezéshez és felszereléshez szükséges tőkéből 400.000 koronát részvényjegyzés útján, a többit jelzálogkölcsön alakjában önjtjük megszerezni.

Ez alapon az alakítandó részvénytársaság tervzetét a következőkben bocsájtjuk ki:

„Urbán Iván szanatórium részvénytársaság” cég alatt részvénytársaság alapítatik a bevezetésileg körvonalozott célok megvalósítása érdekében.

A vállalat tartama határozatlan.

Az alaptőke 400.000 korona, a mely 2000 drb. egyenként 200 korona névértékű bemutatásra szóló részvényből áll.

A jegyzet részvények 30%-a valamint a bélyegilleték és alapítási költségek fedezésére szolgáló részvényenként 8 korona a jegyzéssel egyidejűleg a következő helyeken fizetendő be.

Aradi Első Takarékpénztár

Aradmegyei Takarékpénztár

Aradi Ipar- és Népbank

Arad Csanádi Gazdasági Takarékpénztár

Aradi Polgári Takarékpénztár

Victoria Takaré- és Hitelszövetkezet

Aradi Központi Takarékpénztár

Aradi Közgazdasági Bank

Aradi Kereskedelmi Bank

Aradi Általános Takarékpénztár

Országos magyar vasutas takarékpénztár részvénytársaság aradi fiókja.

A részvényalírási zárideje: 1911. november 30.

Az alapítók egyedül a keresk. törv. 183. §-ában biztosított azt a jogot tartják fenn, hogy az első igazgatóságot három évre kinevezzék.

Arad, 1911. szeptember 30-án.

Urbán Iván s. k.
Aradmegye és Aradváros főispánja.

Gutzjühr Mihály s. k.
földbirtokos.

Dr. Varjassy Lajos s. k.
az aradi kereskedelmi és iparkamara titkára.

Lócs Rezső s. k.
Aradváros gazdasági tanácsnoka.

Dr. Zimmermann Károly s. k.
Aradvármegye közkórházának igazgató orvosa.

Dr. Pálmai Lajos s. k.
kir. közjegyző helyettes.

Reisinger Sándor s. k.
mérnök.

Dr. Lukáts Jenő s. k.
gyermekkorházi főorvos.

Nemess Géza s. k.
kereskedő.

Kintzig János s. k.
nagybirtokos.

Dr. Schreiber Vilmos s. k.
orvos.

Korovitz Gusztáv s. k.
lapszerkesztő, az Aradi Közlöny munkatársa.

Fontos!**Fontos!****Aradi őszi vásár!!**

Nézzék meg minden aradi és vidéki vevő az újonnan berendezett,

feltűnő olcsó árakkal ellátott**40 utcai és kapu alatti kirakatot****FISCHER SIMON****Nagy áruházában****Aradon, Szabadság-tér 12. szám alatt.**